

Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen asuntosäästämiseen

Iina Puikkonen
Annika Pöntinen

Opinnäytetyö
Elokuu 2014

Liiketalouden koulutusohjelma
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Tekijä(t) Puikkonen, Iina Pöntinen, Annika	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 28.8.2014
	Sivumäärä 70	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen asuntosäästämiseen		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Ahonen, Aila		
Toimeksiantaja(t) Nordea Pankki Suomi Oyj (Järvi-Suomen alue)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä tutkittiin nuorten suhtautumista ja asenteita oman rahan käytön suunnittelua, säästämistä ja ennen kaikkea asuntosäästämistä kohtaan. Tutkimuksen kohteena olivat Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijat. Työ toteutettiin toimeksiantona Nordea Pankille, ja työn tavoitteena oli tuottaa ajankohtaista tietoa nuorten suhtautumisesta asuntosäästämiseen, jotta pankit pystyvät tarjoamaan nuorille asiakkailleen entistä parempaa palvelua ensiasunnon ostoon liittyvissä asioissa.</p> <p>Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä käsiteltiin nuorten säästämistä ja kuluttajakäyttäytymiseen vaikuttavia tekijöitä. Muina pääteemoina olivat ensiasunnon ostaminen ja ensiasunnon ostajan pankkipalvelut, joista ASP-järjestelmään perehdyttiin syvällisemmin. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena keväällä 2014, jolloin se lähetettiin 1785:lle Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijalle sähköpostitse. Vastauksia saatiin 278 vastausprosentin ollessa 16 %.</p> <p>Tutkimuksesta kävi ilmi, että suurin osa opiskelijoista pitää asuntosäästämistä tärkeänä ensiasuntoa hankittaessa. Monelle opiskelijalle asuntosäästäminen ei kuitenkaan ole vielä ajankohtainen asia, koska opiskelujen aikana monen taloudelliset resurssit eivät riitä säästämiseen. Asuntosäästämisen aloittamista suunnitellaan kuitenkin pian opintojen päätyttyä tai opintojen ollessa loppusuoralla. ASP-tili koetaan nuorten keskuudessa parhaaksi tavaksi säästää omaa asuntoa varten.</p> <p>Opinnäytetyö antaa toimeksiantajalle ajankohtaista tietoa opiskelijoiden asenteista säästämiseen ja siitä, mitkä ovat opiskelijoiden yleisimmät kanavat etsiä tietoa asuntosäästämisestä ja minkä tekijöiden opiskelijat itse kokevat vaikuttavan lainapankkinsa valintaan. Opinnäytetyön tulosten avulla Nordea Pankki voi entisestään kehittää nuorille kohdennettua markkinointiaan.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Asuntosäästäminen, asuntolaina, ASP-järjestelmä, asuntomarkkinat, nuorten pankkipalvelut, Nordea Pankki Suomi, nuorten kuluttajakäyttäytyminen		
Muut tiedot		

Author(s) Puikkonen, Iina Pöntinen, Annika	Type of publication Bachelor's thesis	Date 28.8.2014
	Number of pages 70	Language of publication Finnish
		Permission for web publication: X
Title of publication The attitudes of JAMK University of Applied Sciences students toward home saving		
Degree programme Business Administration		
Tutor(s) Ahonen, Aila		
Assigned by Nordea Bank Finland Plc. (Järvi-Suomi)		
Abstract <p>The purpose of the thesis was to examine young adults' attitudes toward financial planning, saving and most of all, home saving. The focus group was the students of JAMK University of Applied Sciences. The thesis was assigned by Nordea Bank Finland Plc., and the aim of the study was to provide current information about the attitudes of young adults toward home saving in order to enable banks to provide better services for their young customers buying their first homes.</p> <p>The theoretical framework examined young adults' saving habits and factors affecting consumer behavior. Other main themes were services for first-time home buyers, of which the ASP system was further examined in more detail. The survey was conducted as a quantitative questionnaire in spring 2014 when it was mailed 1785 students of JAMK University of Applied Sciences. The response rate was 16 % with 278 responses received.</p> <p>The results showed that a majority of the students find home saving important when purchasing their first home. However, students do not consider saving a current issue because of their very limited financial resources during the studies. Still, many students are planning to start saving for a home soon after finishing their studies or in the final stages of their studies. Amongst young adults, the ASP system is considered to be the best way to save for an apartment.</p> <p>The thesis provides Nordea Bank Finland Plc. with current information about young adults' attitudes to saving, about the most common ways of students to search information about home saving, and about the factors students themselves experience affecting the choice of their loan bank. The study results can help Nordea Bank further improve marketing their banking services for young adults.</p>		
Keywords/tags (subjects) home saving, mortgage, ASP system, housing market, young adults' banking services, Nordea Bank Finland, young adults' consumer behaviour		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	4
2	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	7
2.1	Tutkimusongelma ja tutkimusmenetelmä	8
2.2	Kyselyn toteuttaminen	9
3	NUORTEN KULUTTAJAKÄYTTÄYMINEN	14
3.1	Nuorten säästäminen	14
3.2	Nuorten kuluttamiseen vaikuttavat tekijät	18
3.3	Nuorten taloudenhallinta	22
4	ASUNNON OSTAMINEN	25
4.1	Ensiasunnon ostajana Suomessa.....	26
4.2	Asuntomarkkinat Suomessa	28
4.3	Asunnonostajan pankkipalvelut.....	30
4.4	ASP-järjestelmä.....	34
5	TUTKIMUSTULOKSET	39
5.1	Opiskelijoiden säästämisen tavoitteet	41
5.2	Opiskelijoiden kiinnostus asuntosäästämiseen	43
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	50
	LÄHTEET	54

LIITTEET	58
-----------------------	-----------

KUVIOT

Kuvio 1. Tutkimusprosessi	7
Kuvio 2. Säästämismuodot (joilla on säästettynä tai sijoitettuna varoja) eri ikäryhmien keskuudessa.	15
Kuvio 3. Mistä kaikista seuraavista lähteistä saat käyttövarasi henkilökohtaiseen kulutukseen?	18
Kuvio 4. Erilaiset ostajatyypit	21
Kuvio 5. Kuluttajan ostokäyttäytymisen viitekehys	22
Kuvio 6. Omistusasunnossa asuvien asuntokuntien osuus ikäluokasta viitehenkilön pääasiallisen toiminnan mukaan vuonna 2011.....	26
Kuvio 7. Kotitalouksien velkaantumisasteet 1975–2011. Velkojen osuus käytettävissä olevista tuloista.	29
Kuvio 8. Tehdyt ASP-kaupat	35
Kuvio 9. Kuukausittain avatut uudet ASP-tilit	36
Kuvio 10. Vastaajien tämänhetkinen asumismuoto	39
Kuvio 11. Menojen jakautuminen	40
Kuvio 12. Opiskelijoiden tämän hetkiset säästämisen tavoitteet.....	41
Kuvio 13. Säästämättä jättämiseen vaikuttavat tekijät	42
Kuvio 14. Mihin opiskelijat säästävät rahansa?	42
Kuvio 15. Kuinka tärkeänä opiskelijat pitävät asuntosäästämistä?	43
Kuvio 16. Milloin suunnittelet asuntosäästämisen aloittamista?.....	45

Kuvio 17. Oletko etsinyt tietoa asuntosäästämisen eri vaihtoehdoista?	46
Kuvio 18. Mitä kautta opiskelijat etsivät tietoa asuntosäästämisestä?	46
Kuvio 19. Lainapankin valintaan vaikuttavat tekijät	48
Kuvio 20. Opiskelijoiden kiinnostus ammattikorkeakoulussa järjestettäviin infotilaisuuksiin asunnonhankintaan ja asuntosäästämiseen liittyvistä asioista?	49

TAULUKOT

Taulukko 1. Iän vaikutus opiskelijoiden asuntosäästämiseen	43
Taulukko 2. Nykyisen asumismuodon vaikutus säästämisen tavoitteisiin	44
Taulukko 3. Asumismuodon vaikutus asuntosäästämisen aloittamisen suunnitteluun.	45
Taulukko 4. Minkä opiskelijat kokevat parhaana tapana säästää ensiasuntoa varten?	47

1 JOHDANTO

Ensimmäisen oman asunnon hankkiminen on yksi elämän suurimpia päätöksiä ja tulee vastaan lähes jokaisen elämässä. Harvalla on kuitenkaan varaa maksaa omaa asuntoa pelkillä omilla säästöillä, jolloin on yleensä turvaututtava pankin myöntämään asuntolainaan. Historiallisen matalan korkotason suosissa asunnonostajaa nuorekin on nyt turvallista korkojen puolesta lähteä asuntomarkkinoille, mikäli omat talousasiat ovat muuten kunnossa.

Koemme asuntosäästämisen mielenkiintoiseksi tutkimuskohteeksi, koska koulusta työelämään siirtyvinä nuorina aikuisina aihe on itsellemme lähitulevaisuudessa ajankohtainen. Asuntosäästäminen on lisäksi tällä hetkellä ajankohtainen aihe suunnitella olevan lainakaton vuoksi. Lainakatto tarkoittaisi käytännössä sitä, että pankki ei voi myöntää lainaa, jos lainahakijalla ei ole tarpeeksi omia säästöjä. Lainakaton vuoksi etenkin nuorten aikuisten olisi järkevää pohtia asuntosäästämistä hyvissä ajoin ehtiäkseen kerryttämään rahaa säästöön ensimmäisen oman kodin ostoa varten.

Opinnäytetyön aiheena on selvittää Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijoiden suhtautumista asuntosäästämiseen. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa ajankohtaista tietoa kohderyhmän asenteista oman rahan käytön suunnitteluun, säästämiseen ja erityisesti asuntosäästämiseen. Tutkimuksen tulosten pohjalta arvioidaan myös, miten potentiaalisena vaihtoehtona nuoret kokevat asuntosäästöpalkkiojärjestelmän verrattuna muihin säästömuotoihin. Tutkimusmenetelmänä käytetään kvantitatiivista tutkimusotetta, koska nuorten säästämisestä halutaan saada yleistettävää tietoa ja koska aikaisempi tutkimustieto aiheesta mahdollistaa sen käytön. Tutkimus toteutettiin sähköpostikyselynä toukokuussa 2014, ja siihen vastasi 278 Jyväskylän ammattikorkeakoulun alempaa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavaa eri alojen opiskelijaa.

Viime aikoina mediassa on puhuttu jonkin verran myös ASP-säästämisen alaikärajan laskemisesta alle 18 vuoteen, jolloin jo alaikäinen voisi alkaa säännöllisesti säästämään ensimmäistä asuntoaan varten. Uudistus olisi myös yhteiskunnallisesti merkittävä, koska se voisi opettaa jo alle 18-vuotaille nuorille säästämistä ja taloudellisen vastuun ottamista ja innostaa nuoria esimerkiksi kesätöihin aiempaa aktiivisemmin. Ikärajan laskeminen helpottaisi säästämistä kiinnostuneita alaikäisiä nuoria ja heidän vanhempiaan, kun esimerkiksi osan rippilahjarahoista voisi siirtää suoraan nuoren ASP-tilille eikä kerryttää eri tileille ja siirtää sitten ASP-tilille nuoren täytettyä 18.

Nordea Pankki Suomi

Työn toimeksiantaja on Nordea Pankki Suomi (Järvi-Suomen alue). Nordea Pankki Suomi Oyj on osa Nordea-konsernia. Nordean toiminnan perustana on tulossuuntautunut ajatustapa; kulujen, riskien ja pääoman tulee olla tiukasti hallinnassa. Nordean asettamat arvot kaikelle toiminnalleen ovat seuraavat: erinomaiset asiakaskokemukset, ihmiset ratkaisevat ja yksi Nordean joukkue. Näitä arvoja toteuttamalla Nordea tavoittelee kohti visiotaan olla vahva eurooppalainen pankki, joka luo merkittävää arvoa asiakkailleen ja omistajilleen ja joka on tunnettu osaavasta henkilöstöstään. (Tehävä, visio ja arvot 2014.)

Nordea tarjoaa asiakkailleen laajan valikoiman pankkitoimintaan, varallisuudenhoitoon ja vakuutuksiin liittyviä palveluja. Nordealla on kaiken kaikkiaan noin 11 miljoonaa asiakasta ja konttoreita noin 800 toimipaikassa, joista suurin osa sijaitsee Pohjoismaissa. Nordean konttoreita löytyy lisäksi tällä hetkellä myös esimerkiksi Puolasta, Baltian alueelta, Venäjältä, Isosta-Britanniasta, Saksasta, Kiinasta, USA:sta ja Brasiliasta. Markkina-arvolla mitattuna Nordea on kymmenen suurimman kattavia finanssipalveluja tarjoavan pankin joukossa Euroopassa. Nordea noteerataan NASDAQ OMX:n pörseissä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa. (Vuosikertomus 2013: Nordea Pankki Suomi 2013, 2–4.)

Nordea Suomi Oyj:n taseen loppusumma oli vuoden 2013 lopussa 304 761 miljoonaa euroa, tilikauden liikevoitto 1113 miljoonaa euroa ja tulos 828 miljoonaa euroa. Henkilöstöä vuonna 2013 oli keskimäärin 8937. (Vuosikertomus 2013: Nordea Pankki Suomi 2013, 2–4.)

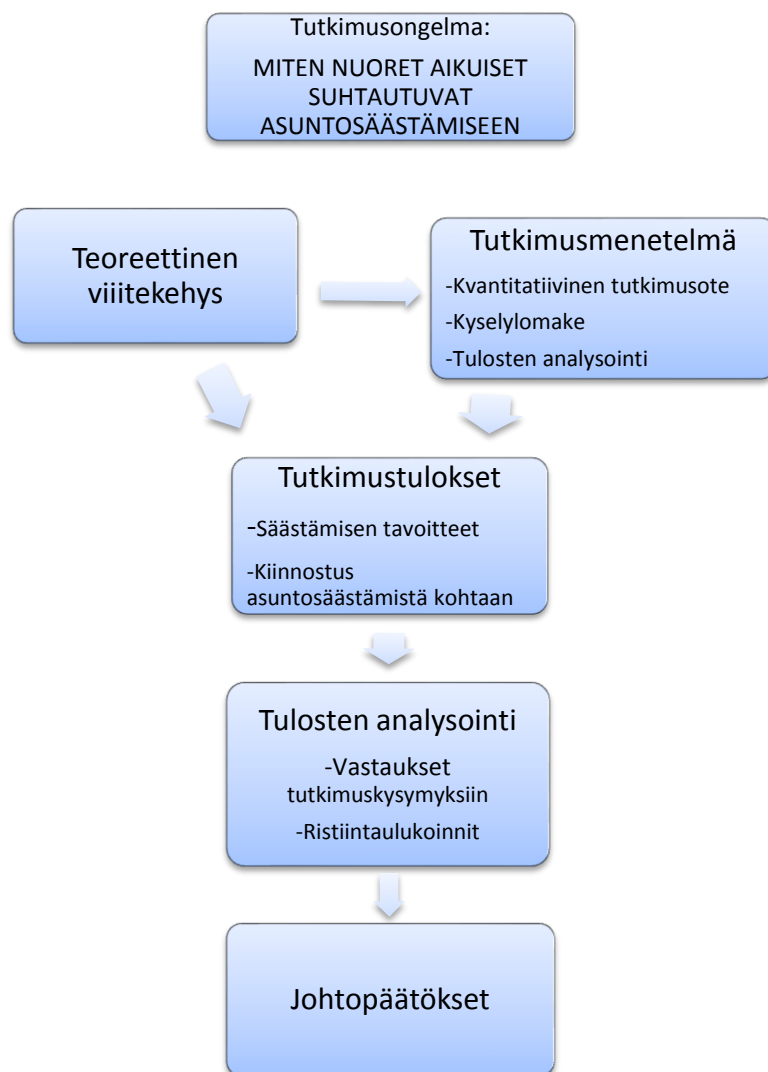
Säästämisen tuotteiden myyminen on korostunut pankkien tuottavuuden kannalta viime vuosina. Pankin toiminnan kannalta on merkityksellistä selvittää, ovatko nuoret tietoisia tarjolla olevista asuntosäästämistä helpottavista palveluista, kuten asuntosäästöpalkkiotilistä. Opiskelijoiden yleinen näkemys säästämisestä ja sen ajankoh-taisuudesta voi antaa pankille lisätietoja nuorten käyttäytymisestä säästäjinä. Tutki-muksessa selviävät myös opiskelijoiden yleisimmät kanavat etsiä tietoa asuntosäästä-misestä ja tekijät, joiden opiskelijat itse kokevat vaikuttavan lainapankkinsa valintaan. Tiedot siitä, miten opiskelijat etsivät tietoa ja mitkä he näkevät tärkeinä vaikuttavina tekijöinä lainapankkia valittaessa, voivat auttaa pankkia kohdentamaan nuorille suun-nattua markkinointia oikeanlaisiin kanaviin.

ASP-järjestelmä

Keskeinen käsite tässä opinnäytetyössä on ensiasunnon ostajille suunniteltu ASP- eli asuntosäästöpalkkiojärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea ja helpottaa nuorten ensiasunnon hankintaa Suomessa. ASP-tilille säästämisen voi aloittaa 18–30-vuoti-aana, ja sille säästetään 10 prosenttia ostettavan ensiasunnon hinnasta. Säästötavoi-teen täytyttyä ASP-säästäjä voi hakea pankilta ASP-lainaa lopulle 90 prosentille asun-non hinnasta. ASP-järjestelmä tarjoaa ensiasunnon ostajalle etuja, kuten suhteellisen hyvän talletuskoron ja varsinaiseen ASP-lainaan osittaisen valtiontakauksen ja korko-tuen. ASP-järjestelmää esitellään tässä työssä jäljempänä tarkemmin. (ASP-laina n.d.)

2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa kerrotaan tutkimukseen valitusta tutkimusmenetelmästä ja sen soveltuvuudesta tämän tutkimuksen toteuttamiseen, käydään läpi koko tutkimusprosessi sekä tarkastellaan tutkimuksen luotettavuutta reliabiliteetti- ja validiteetti-käsitteiden avulla. Alla oleva kuvio havainnollistaa tämän opinnäytetyön tutkimusprosessin vaiheet.

Kuvio 1. Tutkimusprosessi

2.1 Tutkimusongelma ja tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön lähtökohtana on tutkimusongelma ”Miten nuoret aikuiset suhtautuvat asuntosäästämiseen?”. Tutkimuksella haetaan vastausta tutkimuskysymykseen ”Kuinka tärkeänä JAMKin opiskelijat pitävät asuntosäästämistä?”. Tämä pääkysymys voidaan jakaa seuraaviin alakysymyksiin: ”Kuinka kiinnostuneita JAMKin opiskelijat ovat ylipäättään säästämisestä ja rahan käytön suunnittelusta?”, ”Kuinka tärkeänä ja ajankohtaisena he näkevät asuntosäästämisen?” ja ”Millä tavalla he säästävät tällä hetkellä?”.

Asuntosäästämisestä ja nuorten kulutuskäyttäytymisestä on saatavilla runsaasti tietoa, joten ilmiötä oli helppo lähteä tutkimaan tilastollisin menetelmin. Ongelmanasetteluun vaikutti ajantasaisen tutkimustiedon puute nimenomaan nuorista potentiaalisista ensiasunnon ostajista, joten tutkimus rajattiin opiskelijoihin. Lisäksi laajemman joukon tutkiminen luotettavasti ei ollut käytettävissä olevien resurssien pohjalta mahdollista. Teoreettiseen viitekehykseen pohjautuvan aikaisemman tutkimustiedon perusteella tutkimuksen hypoteesina on, että monet AMK-opiskelijat pohtivat jo rahan käyttöään, mutta harvalla on resursseja oman asunnon hankintaan tai ylipäättään asuntosäästämisen aloittamiseen vielä opintojen aikana.

Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä käytetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusotetta. Tilastollisen tutkimuksen avulla saadaan yleistettävää tietoa, pystytään tarkastelemaan syy-seuraussuhteita ja ennustamaan. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää ilmiön tekijöiden ja muuttujien tuntemista (Kananen 2011, 17). Nuorten säästämiseen liittyen on tehty useita aiempia tutkimuksia, ja tutkittavasta ilmiöstä oli saatavilla riittävästi tietoa kvantitatiivisen tutkimuksen toteuttamiseksi. Määrällisen tutkimusmenetelmän valintaan vaikutti myös se, että tutkimuksen kohderyhmä oli laaja ja tutkimustulosten haluttiin kuvaavan kaikkia JAMKin opiskelijoita, eikä laadullisella tutkimuksella tässä tapauksessa olisi saavutettu haluttuja tuloksia.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisiä asioita ovat johtopäätökset aiemmista tutkimuksista ja aiemmat teoriat, hypoteesien esittäminen, käsitteiden määrittely, tarkka suunnitelma siitä, miten aineisto tullaan keräämään, tutkittavien henkilöiden huolellinen valinta, aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon, tilastolliseen analysointiin perustuva päätelmien teko tutkimusaineiston avulla ja tulosten kuvailu prosenttitaulukoiden avulla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 140.)

Tämän tutkimuksen tutkimustulokset esitetään suorina jakaumina. Tilastollisessa päättelyssä esitetään tutkimusongelman kannalta oleelliset jakaumaluvut, joita voidaan käyttää tulosten yleistämiseksi perusjoukkoon (Kananen 2011, 85) eli tässä tapauksessa kaikkiin JAMKin opiskelijoihin. Tulosten analysointi tehdään ristiintaulukointien avulla, joilla tarkastellaan eri muuttujien välisiä riippuvuussuhteita.

2.2 Kyselyn toteuttaminen

Tutkimuksen kohteeksi valittiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijat, ja se toteutettiin sähköisenä kyselynä Webropol-kysely- ja analysointiohjelmalla. Kyselyn toteuttamiseen sähköisesti ei tarvittu taloudellisia resursseja ja kyselyn tulokset saatiin nopeasti käsiteltäväksi. Tutkimus rajattiin JAMKin alemmaa ammattikoulututkintoa suorittaviin opiskelijoihin, eli aikuispuolen opiskelijat jätettiin tutkimuksesta pois. Kysely toteutettiin kokonaistutkimuksena, eli kysely lähetettiin kaikille alemmaa ammattikorkeakoulututkintoa suorittaville opiskelijoille, jotka olivat antaneet luvan kyselyiden lähettämiseksi heidän JAMKin sähköpostiosoitteeseensa (yhteensä 1725 kpl).

Kyselylomake muotoiltiin aiheeseen liittyvään teoriaan ja aikaisempaan tutkimustietoon perustuen, ja kysymykset valittiin niin, että niiden pohjalta saataisiin mahdollisimman hyvin vastaus asetettuun tutkimusongelmaan ”Miten nuoret aikuiset suhtautuvat asuntosäästämiseen?”. Aluksi hahmoteltiin opinnäytetyön aiheeseen liittyviä kysymyksiä Word-tiedostoon, johon ne jaoteltiin aihepiireihin taustakysymykset, kuluttaminen, säästäminen ja asuntosäästäminen. Kun kysymykset oli saatu hahmoteltua, kyselylomakkeesta tehtiin Webropol-ohjelmalla alustava versio, josta karsittiin lopuksi turhat kysymykset pois. Lisäksi kysymysten järjestystä hiottiin loogisemmaksi. Valmis

lomake hyväksytettiin työn toimeksiantajalla ja lähetettiin kuuden ammattikorkeakouluopiskelijan testattavaksi. Esitestauksella haluttiin varmistaa, että opiskelijat ymmärtävät kysymykset oikein, kyselyssä ei ole teknisiä vikoja ja että siihen on mielekästä vastata. Testihenkilöiltä saadun palautteen perusteella muutaman kysymyksen asetelua muokattiin selkeämmäksi. Testihenkilöiltä saadun muuten erittäin positiivisen palautteen jälkeen kyselylomake oli valmis lähetettäväksi.

Kysely lähetettiin 1725 Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijan sähköpostiin 16.5.2014. Kyselyyn vastaaminen tapahtui anonyymisti eikä sille asetettu aikarajaa, vaan tavoitteena oli saada vähintään 200 vastausta. Ajankohdasta johtuen tavoitemäärää ei asetettu kovin korkealle, koska suurin osa opiskelijoista oli toukokuun puolessavälissä jo kesälomalla eikä voitu olettaa, että moni ylipäättään lukee enää loppukeväästä koulun sähköpostia. Normaalioloissakin tällaisilla kyselyillä saadaan vastausprosentiksi parhaimmillaan 30–40 (Hirsjärvi ym. 2009, 196). Tavoiteltu määrä vastauksia tuli melko nopeasti, ja kysely suljettiin 20.5.2014, jolloin vastauksia oli viikon aikana tullut yhteensä 278. Vastausprosentiksi saatiin 16,1. Vaikka vastausprosentti jäi melko pieneksi, 278 vastauksen voidaan katsoa olevan riittävä määrä edustamaan koko perusjoukko eli JAMKin alempaa ammattikorkeakoulututkintoa suorittavia opiskelijoita.

Tutkimuslomakkeen rakenne

Kysely lähetettiin opiskelijoiden sähköposteihin, joihin he saivat saatekirjeen ja linkin kyselyyn. Saatekirjeessä kerrottiin, mitä ja miksi tutkitaan, ketkä suorittavat tutkimusta ja se, että tulokset käsitellään anonyymisti eikä kyselyyn vastaaminen vie viittä minuuttia kauempaa. Saatekirjeen teksti pidettiin lyhyenä ja ytimekkäänä, ja lopussa toivotettiin hyvää kesää, koska kirjeen haluttiin houkuttelevan mahdollisimman monia sähköpostin avanneita vastaamaan kyselyyn. Kyselylomake alkoi suurin piirtein samoilla alkusanoilla kuin saatekirje, eli siinä kuvattiin lyhyesti, mistä tutkimuksessa on kyse. Kysymykset jaoteltiin niin, että ensimmäisenä taustoitettiin vastaajan sukupuoli, ikä, koulutusala, se, saako opintotukea tai onko nostanut opintolainaa, millaisessa taloudessa asuu tällä hetkellä sekä työskenteleekö opintojen ohella. Seuraavat kysymykset jaoteltiin säästämiseen ja säästämisen tavoitteisiin, asuntosäästämiseen ja sen

ajankohtaisuuteen opiskelijan sen hetkisessä tilanteessa ja siihen, miten tärkeänä pitää tulevaisuudessa omistusasunnon hankintaa. Lopuksi haluttiin kysyä vielä, kuinka tärkeänä opiskelijat pitäisivät sitä, että koulussa olisi mahdollisuus osallistua infotilaisuuksiin, joissa nuorille kerrottaisiin asunnon hankintaan ja asuntosäästämiseen liittyvistä asioista. Lopussa muistutettiin vielä Lähetä-napin painamisesta ja kiitettiin kyselyyn vastaamisesta (saatekirje ja kyselylomake liitteenä 1).

Suurin osa lomakkeen kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä vastausten analysoinnin helpottamiseksi. Valmiilla vastausvaihtoehdoilla haluttiin myös helpottaa vastaamista niin, ettei yhteen kysymykseen vastaamiseen menisi liian kauaa ja että kysymykset olisi mahdollisimman helppo ymmärtää. Mukana oli myös yksi avoin kysymys, ja joidenkin monivalintakysymysten perään oli lisätty avoin tekstikenttä Jokin muu - mikä?, johon vastaaja sai kirjoittaa sellaisia asioita, joita ei kyselyä laadittaessa ollut välttämättä osattu ottaa huomioon. Näin toivottiin saatavan syvällisempää tutkimustietoa. Monivalintakysymyksiin lisättiin vastausvaihtoehto ”En osaa sanoa.”, jotta vastaajia ei pakotettaisi vastaamaan totuudenvastaisesti ja jotta tulokset eivät vääristyisi. Kysymykset, joihin jokaiselta vastaajalta haluttiin vastaus, asetettiin pakollisiksi kysymyksiksi. Kysymykset, joihin ei ollut pakko vastata, jätettiin vapaavalintaisiksi, ja vastausvaihtoehdoissa pyydettiin siirtymään suoraan seuraavaan kysymykseen.

Koska kysymyksiä oli suhteellisen monta, kyselyyn tehtiin sivunvaihdot selkeyttämään kyselyn rakennetta. Sivunvaihdon ajateltiin olevan vastaamisen kannalta mukavampi vaihtoehto kuin sivun rullaaminen jatkuvasti alaspäin. Kyselyn ulkoasuksi valittiin yksinkertainen JAMKin logoilla koristeltu sinivalkoinen pohja, koska vastaajien haluttiin keskittyvän olennaiseen eli kysymyksiin vastaamiseen. Liian räikeä ulkoasu olisi voinut häiritä vastaajaa.

Luotettavuuden tarkastelu

Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa mahdollisimman totuudenmukaista tietoa. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata eri keinoin. Tutkimuksen reliabiliteetti on yksi keino arvioida luotettavuutta, ja se kertoo tutkimuksen toistettavuudesta ja siitä, ettei

tutkimuksella saada sattumanvaraisia tuloksia. Tulos on reliabeili, jos saadaan sama tulos toistettaessa tutkimus. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.)

Validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä eli sitä, mitataanko tutkimuksessa oikeita asioita. Validiteettiin voidaan vaikuttaa laatimalla oikeanlaiset kysymykset. Kysymysten tulee olla sellaisia, että vastaaja ymmärtää ne tutkijan tarkoittamalla tavalla. Suunnittelemalla tutkimuslomake huolellisesti ja tarkasti niin, että kysymysten avulla voidaan saada selville tutkimuksen kannalta olennaiset asiat, parannetaan tutkimuksen validiteettia. Jos tutkimus on validi, voidaan vastaukset yleistää koskemaan koko populaatiota. Validiteetissa voidaan erottaa sisäinen validiteetti ja ulkoinen validiteetti. Sisäinen validiteetti tarkoittaa oikeaa syy-seuraussuhdetta eli sitä, onko X Y:n syy. Ulkoinen validiteetti kertoo tulosten yleistettävyydestä eli siitä, vastaako otos populaatiota. (Kananen 2008, 81.)

Tässä tutkimuksessa reliabiliteetin toteutuminen on huomioitu dokumentoimalla ja perustelemalla tutkimuksen kaikki vaiheet riittävän tarkasti, joten tutkimuksen kaikki vaiheet voitaisiin tarvittaessa toistaa samalla tavalla uusintamittausten tekemiseksi. Sisäisen validiteetin toteutumista on yleensä lähes mahdotonta arvioida (Kananen 2008, 84), mutta sitä on pyritty parantamaan tarkalla tutkimusprosessin dokumentoinnilla ja käsitteiden määrittelyllä opinnäytetyön teoriaosiossa.

Tutkimuksen ulkoista validiteettia voidaan pitää melko hyvänä, koska vastauksia saatiin riittävä määrä (278 vastausta) yleistysten tekemiseksi. Kysely toteutettiin toukokuun puolessavälissä, jolloin suurin osa opiskelijoista oli jo kesälomilla, mistä johtuen oli oletettavaa, että vastausprosentti jäisi melko pieneksi. Kysely kuitenkin toteutettiin huonohkosta ajankohdasta riippumatta olettaen, että kohtalaisen moni opiskelija lukee koulun sähköpostia vielä kesän kynnyksellä. Vastauksia saatiinkin tavoiteltu määrä vastausprosentin jäädessä kuitenkin 16 prosenttiin. Suuremmalla vastausprosentilla olisi saatu yleistettävämpää tutkimustietoa ja näin parannettu tutkimuksen ulkoista validiteettia eli yleistettävyyttä. Ulkoista validiteettia heikentää hieman se, että vastaajat eivät jakaantuneet tasaisesti eri koulutusalojen kesken. Suurin osa vastauksista saatiin sosiaali-, terveysalan sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan

opiskelijoilta, ja vaikka näillä aloilla onkin myös suhteellisesti paljon opiskelijoita, tulokset eivät välttämättä täysin vastaa koko perusjoukkoa eli kaikkia JAMKin opiskelijoita. Vähemmän vastauksia saatiin humanistisen ja kasvatustieteiden, kulttuurialan, luonnontieteiden, tekniikan ja liikenteen alan, luonnonvara- ja ympäristöalan sekä matkailu-, ravitsemus- ja talousalan opiskelijoilta.

3 NUORTEN KULUTTAJAKÄYTTÄYMINEN

Tässä luvussa käsitellään nuorten kuluttajakäyttäytymistä ja sitä, mitkä tekijät siihen vaikuttavat. Tarkastelussa ovat nuorten tulonlähteet, se, millaisia säästäjiä ja kuluttajia nuoret ovat sekä miten nuoret onnistuvat oman taloutensa hallinnassa.

3.1 Nuorten säästäminen

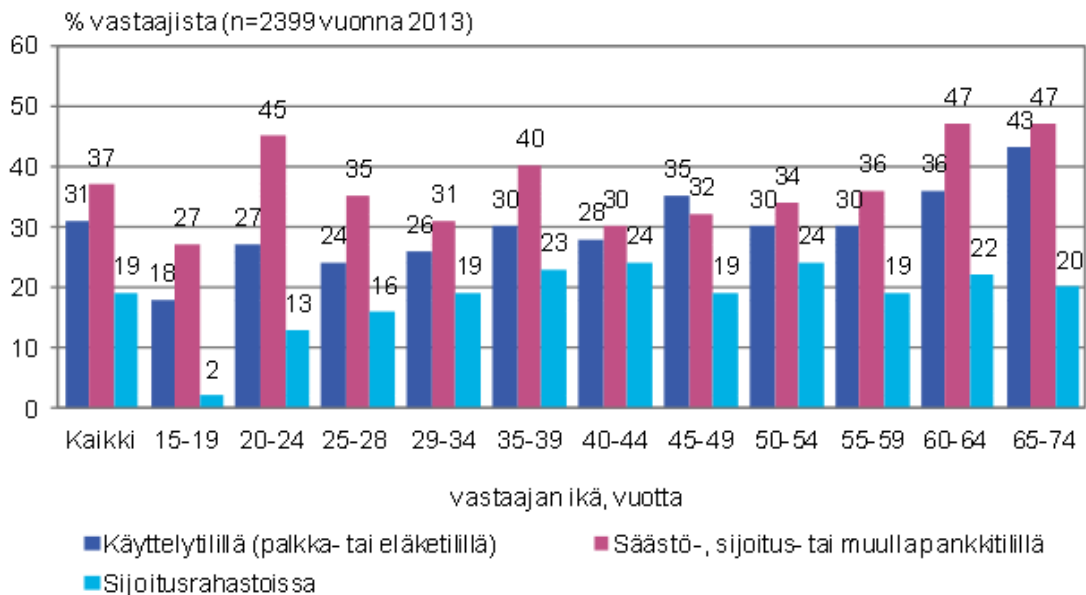
Nuorten elämäntilanne on usein muun muassa opiskeluista johtuen erilainen kuin vanhempien aikuisten, ja sen takia rahan suunnitelmallinen säästäminen on nuorille usein hankalampaa. Suomalaisten pari-kolmekymppisten nuorten aikuisten suurimpia esteitä säästämiseksi ovat pankkiiriliike Alexandrian vuoden 2012 kyselyn mukaan tietämättömyys ja saamattomuus. Nuorten säästämistä vähentää kyselyn mukaan myös luonnollisesti rahan puute. Vaikka tiedonpuute nousee nuorten kohdalla selkeästi esille säästämisen esteenä, joka neljäs 18–29-vuotiaista kuitenkin uskoo, että voisi harkita säästämistä ja sijoittamista, mikäli saisi hyviä neuvoja. (Nuoret liian tietämättömiä ja saamattomia säästäjiä 2012.)

Aikaisemman tutkimustiedon valossa suurin osa nuorista on kuitenkin halukkaita aloittamaan säästämisen lähitulevaisuudessa. Finanssialan Keskusliiton vuoden 2013 tutkimuksen mukaan 20–24-vuotiaista 63 prosenttia aikoo säästää tai sijoittaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Säästäminen kiinnostaa keskimäärin enemmän 18–34-vuotiaita verrattuna muihin ikäryhmiin. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2013, 16.)

Muihin pohjoismaalaisiin 16–25-vuotiaisiin nuoriin verrattuna, suomalaiset nuoret ovat ahkerimpia säästäjiä. Suomalaisista nuorista aikuisista 14 prosentilla ei ole lainkaan säästöjä yllättäviä menoja varten. Norjassa ja Ruotsissa ilman säästöjä on joka neljäs, ja Tanskassa jopa joka kolmas elää ilman minkäänlaisia säästöjä pahan päivän varalle. (Vain neljänneksellä pohjoismaalaisista riittävä vararahasto 2011.)

Säästämismuodot ja säästämisen kohteet

90-luvun taantumasta aiheutuneet pörssikurssien laskut aiheuttivat monille osakesäästäjille suuret tappiot, ja tämä jätti jälkensä moniin suomalaisiin. Pitkään pelättiin säästöjen sijoittamista muualle kuin pääomaturvatuille tileille. Vaikka suomalaisten innokkuus osakekaupankäyntiin on elpynyt, säästämismuodoista suomalaiset suosivat kuitenkin edelleen vahvasti tilisäästämistä eli rahojen säilyttämistä yksinkertaisesti omalla pankkitilillä (ks. kuvio 2). Tilisäästäminen on tyypillinen säästämismuoto kaikenikäisten keskuudessa, kun taas rahastosäästäminen ja osakesäästäminen yleistyvät vasta 25 ikävuoden jälkeen. Nuorista 20–24-vuotiaista 45 prosentilla on varoja sijoitettuna säästö-, sijoitus- tai muulla pankkitilillä, 27 prosentilla käyttelytilillä ja 13 prosentilla sijoitusrahastoissa. 25–28-vuotiailla varoja on säästettynä hieman vähemmän; 35 prosentilla varoja on sijoitettuna säästö-, sijoitus- tai muulla pankkitilillä, 24 prosentilla käyttelytilillä ja 16 prosentilla sijoitusrahastoissa. 25–28-vuotiailla varoja on säästettynä hieman vähemmän; 35 prosentilla varoja on sijoitettuna säästö-, sijoitus- tai muulla pankkitilillä, 24 prosentilla käyttelytilillä ja 16 prosentilla sijoitusrahastoissa. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2013, 12.)

Kuvio 2. Säästämismuodot (joilla on säästettynä tai sijoitettuna varoja) eri ikäryhmien keskuudessa. (Alkup. kuvio ks. Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2013, 12.)

Vaikka tilisäästäminen on usein yksinkertaisin ja vaivattomin tapa säästää, se ei kuitenkaan ole pitkällä aikavälillä taloudellisesti kovin kannattavaa. Pankkitileille maksetaan suhteellisen alhaista talletuskorkoa, joka ei ylitä Suomessa edes inflaatiota. Pankkitilillä säilytetty rahasumma menettää siis pikkuhiljaa rahallista arvoaan, kun talletukselle maksettu korkoprosentti jää pienemmäksi kuin inflaatio. Suomen Rahatiedon tekemän laskelman mukaan 25 000 euron määräaikaistalletukselle tulisi saada jopa 5,14 prosentin talletuskorko, jotta sen rahallinen arvo säilyisi (Tilisäästäminen ei kannata Suomessa 2011). Käyttötilien korot ovat tällä hetkellä hyvin matalalla vaihdellen välillä 0,00 % –0,25 %. Määräaikaisten talletusten korot ovat myös matalalla, ja korkeimmillaan 24 kuukauden määräaikaiselle tilille voi saada tällä hetkellä 1,35 prosentin koron (Korot 2014). Suomalaisten kannattaisi alkaa tilisäästämisen ohella sijoitussäästämään rohkeammin, vaikka ei olisikaan mahdollista sijoittaa heti suuria summia rahaa, koska silloin saa pidemmällä aikavälillä kerrytettyä varallisuuttaan pienemmilläkin sijoitussummilla, kannustaa Osuuspankki. (Mäkinen 2013.)

Rahaa säästetään monia kalliimpia hankintoja varten, mutta yleistä useimmille suomalaisille ikään tai tulotason katsomatta on säästää ainakin pahan päivän varalle ja vararahastoiksi. Asunnon ostaminen on monelle elämän suurin yksittäinen hankinta. Asunnon hankintaa varten säästävien osuus on ollut Finanssialan Keskusliiton tutkimuksen (2013) mukaan vuodesta toiseen hienoisessa kasvussa; keväällä 2009 asunnon hankintaa varten säästäviä oli 15 prosenttia ja vuoden 2013 tutkimuksen mukaan jo 19 prosenttia. Kyseiseen tutkimukseen on otettu mukaan kaikenikäiset, mutta asunnon hankintaa varten säästävät keskimääräisesti merkitsevästi useammin alle 29-vuotiaat. Eri elämänvaiheessa olevia verrattaessa käy ilmi, että asuntoa varten säästävät keskimääräistä useammin yksin elävät ja lapsettomat pariskunnat. Nuoremmat säästävät usein pienempiin tai suurempiin hankintoihin, kuten puhelimeen, mopoon tai autoon. Kulutustavaroiden hankkimiseksi säästävät useimmiten alle 25-vuotiaat ja etenkin alle 18-vuotiaat. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2013, 17.)

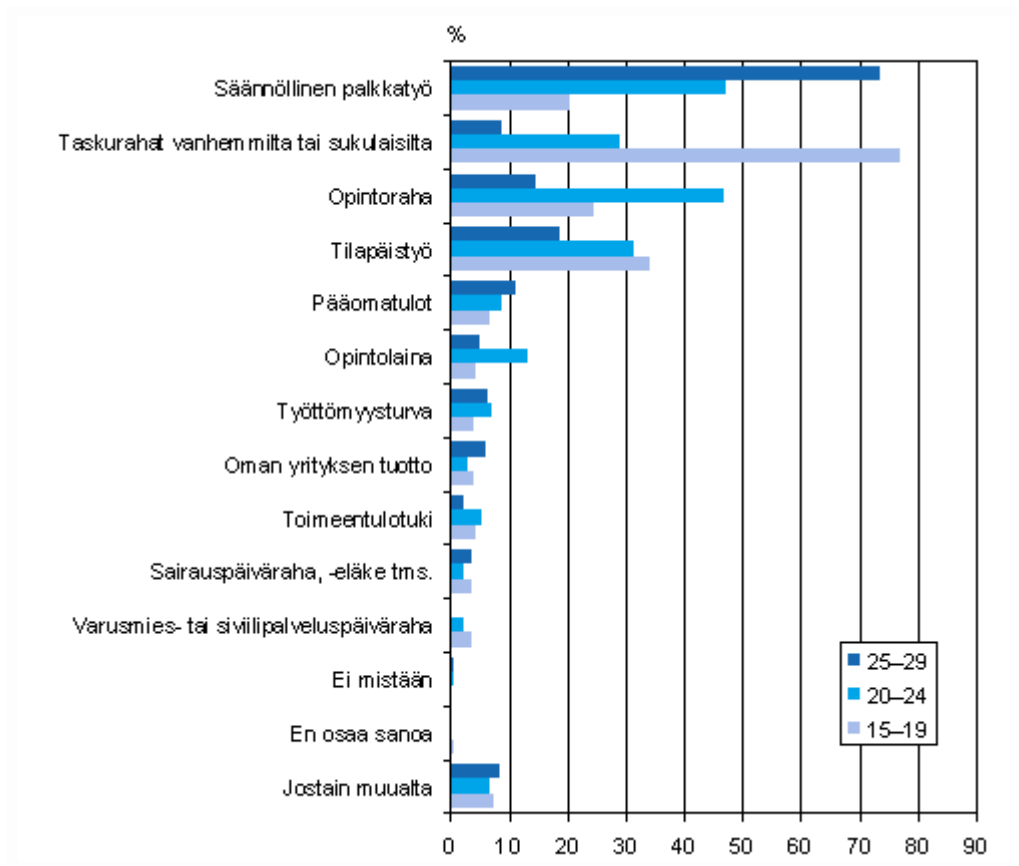
Nuorten tulonlähteet

Lukio- ja ammattikouluiässä olevien 15–19-vuotiaiden nuorten kulutus perustuu vielä etupäässä vanhemmilta saatuihin rahoihin, mutta myös tilapäis- ja säännöllisistä töistä sekä opintorahasta kertyy tuloja tälle ikäryhmälle. (Autio 2005.)

Säännöllinen palkkatyö ja opintoraha ovat lähestulkoon yhtä yleiset tulonlähteet 20–24-vuotiaiden nuorten ikäryhmässä. Luonnollisesti vanhemmilla, 25–29-vuotiailla, säännöllinen palkkatyö on jo selkeästi yleisin tulonlähde nuorten siirtyessä vähitellen opiskeluista työelämään. Vanhempien rahallinen tuki vähenee hiljalleen nuorten vanhetessa, mutta kuitenkin vielä 25–29-vuotiaiden nuorten ikäryhmässäkin lähestulkoon kymmenesosa saa edelleen rahallista tukea vanhemmiltaan (ks. kuvio 3). (Autio 2005.)

Kun puhutaan opiskelijoista, on heille tyypillistä eri roolien limittyminen, mikä ilmenee muun muassa toimeentulon lähteiden kirjona. Monet opiskelevat ja ovat ainakin osittain työelämässä samanaikaisesti. Opiskelijoiden tulot koostuvat pääasiassa palkkatyöstä, opintotuesta sekä vanhemmilta saaduista tulonsiirroista. Osaksi opintoja rahoitetaan lainalla. (Ylitalo 2009.)

Palkkatyö on opiskelijoiden kohdalla tärkeä toimeentulon lähde, sillä esimerkiksi yliopisto-opiskelijoista 59 prosentilla ja ammattikorkeakouluopiskelijoista 56 prosentilla oli työsuhde opintojen aikana vuonna 2006. Nuorten opiskelijatalouksien käytettävissä olevista tuloista noin 55 prosenttia koostui palkkatuloista ja 42 prosenttia tulonsiirroista, lähinnä opintorahasta ja asumislisästä. Toimeentulon kannalta työssäkäynti on siis useimmille opiskelijoille välttämätöntä. (Ylitalo 2009.)

Kuvio 3. Mistä kaikista seuraavista lähteistä saat käyttövarasi henkilökohtaiseen kulutukseen? 15–29-vuotiaat nuoret. (Alkup. kuvio ks. Autio 2005.)

3.2 Nuorten kuluttamiseen vaikuttavat tekijät

Nuorten elämässä kulutustarpeet ja halut ovat usein suuremmat kuin heidän käytettävissä olevat resurssinsa. 80-luvulla syntyneet eivät ole kokeneet varsinaista pula-aikaa, ja 90-luvun lama-ajasta huolimattakin nykynuoret ovat pienestä pitäen tottuneet elämäntyyliin, jossa kuluttaminen on isossa roolissa jokapäiväistä arkea. Pienet lapset oppivat vanhempien kanssa kauppareissuillaan erottamaan erilaisia brändejä kaupan hyllyltä ja haluavat samanlaisia leluja kuin kavereillakin on. Lapsen kasvaessa brändien ja tietynlaisen elämäntyylin omaksuminen osaksi teini-ikäisen persoonaa kasvaa entisestään. (Autio 2005.)

Nuorten keskuudessa kuluttaminen on usein vahvasti symbolista, eli sillä ilmaistaan millainen ihminen kuluttaja haluaa olla. Samoin päätös olla kuluttamatta kertoo kuluttajan omasta identiteetistä. Kuluttamisella ilmaistaan omia mielipiteitä ja arvomaailmaa, mikä näkyy selkeästi esimerkiksi nuorison pukeutumisessa. Erityisesti nuorten keskuudessa niin sanottujen ”oikeiden” tuotteiden kuluttaminen voi myös olla tärkeä osa tiettyyn sosiaaliseen ryhmään kuulumista. (Ekström 2010, 34–36.)

Pohjoismainen kulutuskulttuuri on kokenut melkoisia muutoksia viime vuosikymmenten aikana. Muutokseen ovat vaikuttaneet erityisesti elintason nousu sekä globalisaatio, joka näkyy muun muassa maahanmuuttajien mukanaan tuomista kansainvälisistä vaikutteista esimerkiksi kauppojen ruokahyllyillä. Nuoret kaikissa Pohjoismaiden kaupungeissa ovat tottuneet ruokailemaan keskustan kiinalaisissa ravintoloissa, intialaisissa pikaruokaloissa, japanilaisissa sushi-baareissa, turkkilaisissa kebab houseissa ja italialaisissa pizzerioissa. (Ekström 2010, 77.)

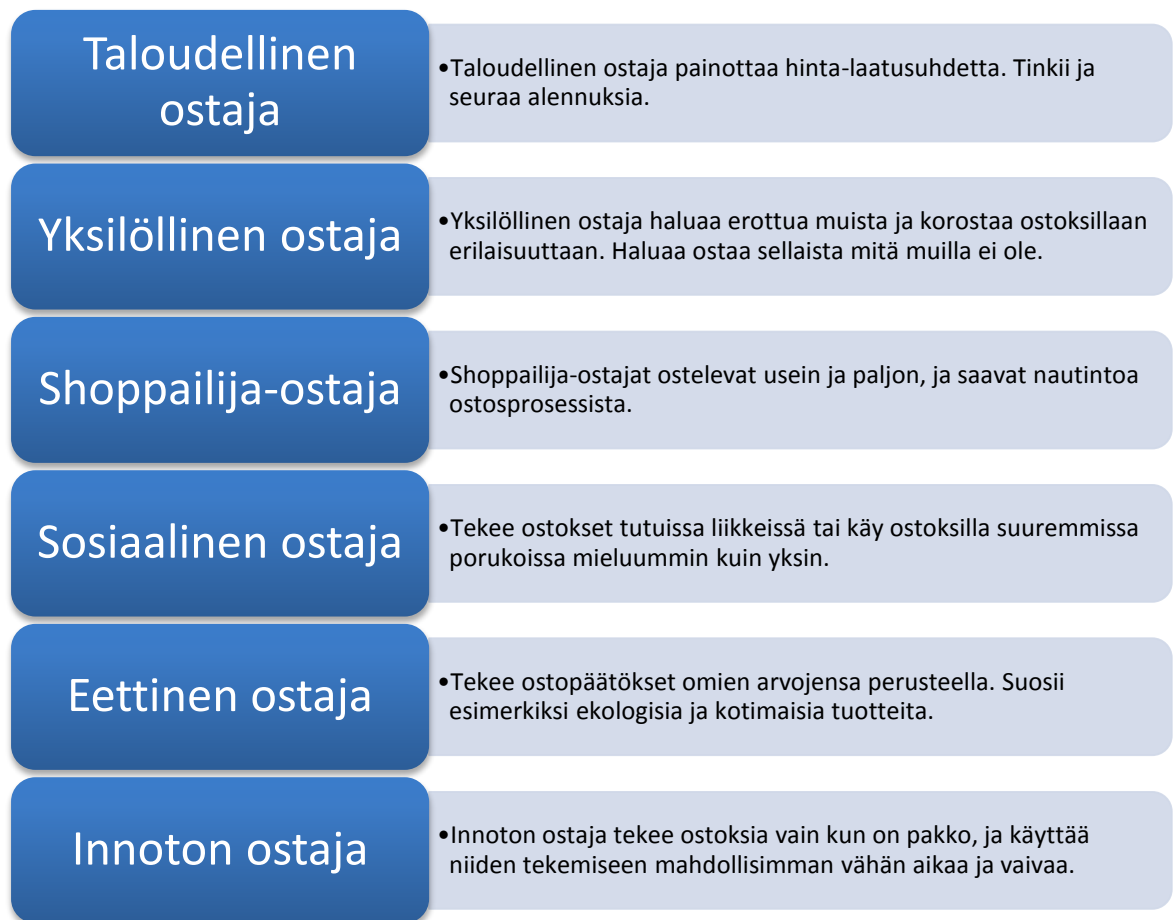
Kansainvälistymistä on vauhdittanut voimakkaasti myös tietotekniikan kehitys, jonka ansioista suomalaiset voivat tehdä verkko-ostoksia mistä päin maailmaa tahansa, eikä kuluttaminen ole enää sidoksissa vain kotiseudun tarjontaan. Se, että innokkaimpia verkko-ostajia ovat 20–39-vuotiaat, selviää Finanssialan Keskusliiton tutkimuksesta vuodelta 2013. Heistä 93 prosenttia oli ostanut tavaroita tai palveluita internetin kautta. (Finanssialan Keskusliiton tekstiraportti 2013, 68.)

Suomalaisten parikymppisten kulutukseen vaikuttaa paljolti se, että monista muista Euroopan maista poiketen suomalaiset nuoret muuttavat varhain pois lapsuuden kodistaan, usein jo alle 25-vuotiaana. Tästä johtuen suomalaiset joutuvat jo varhain vastuuseen omasta taloudestaan, vaikka toisaalta moni saakin vielä ainakin opiskelujen aikana rahallista tukea vanhemmiltaan. Toisessa ääripäässä ovat Italia ja Malta, joissa lähestulkoon kaikki alle 25-vuotiaat asuvat vielä vanhempiensa kanssa. Yleisesti katsoen Pohjois-Euroopassa kotoa muutetaan suhteellisen varhain ja eteläisessä ja itäisessä Euroopassa lapsuudenkodissa viihdytään pitempään. (Nikander 2009.)

Kuluttajien segmentointi ja ostopäätösprosessi

Markkinoinnin oppikirjoissa (esim. Kotler 1997, 607) suositellaan, että markkinoinnin suunnittelussa pitäisi aina lähteä liikkeelle markkinoiden segmentoinnista ja kohde-ryhmän määrittelystä. Segmentoinnilla tarkoitetaan kuluttajien erilaisten tarpeiden tunnistamista ja palveluiden suunnittelemista näille kuluttajaryhmille eli asiakassegmenteille sopiviksi. Segmentoinnin perusideana on jakaa kuluttajat pienempiin ryhmiin, joilla on yhtenevät tarpeet, jolloin palvelut voidaan suunnitella ja tarjota erilais-
tettuina kullekin segmentille. Tavallisia segmentointitekijöitä ovat: potentiaalisten käyttäjien ominaisuudet eli demografiset tekijät (kuten ikä, sukupuoli, ammatti, siviilisääty), asiakkaiden palvelun käytöstä tavoittelemat hyödyt ja palvelun käyttöön liittyvät tekijät. (Ylikoski 2000, 46–49.)

Yksi yleisesti käytetty tapa segmentoinnissa on kuluttajien luokittelu eri ostajatyyppeihin elämäntyylin mukaan. Ostajatyypit ovat suuntaa antavia, mutta ne pysyvät melko samanlaisina ostopäätöksestä riippumatta. Bergström ja Leppänen (2007, 68) on jaotellut ostajat kuuteen ostajatyyppeihin, joita ovat taloudellinen ostaja, yksilöllinen ostaja, shoppailija-ostaja, sosiaalinen ostaja, eettinen ostaja ja innoton ostaja. (Ks. kuvio 4.)

Kuvio 4. Erilaiset ostajatyypit (Bergström & Leppänen 2007, 68)

Palvelualoilla myyjien ja markkinoijien on tärkeää osata tunnistaa ja ymmärtää erilaisen asiakassegmenttien tarpeita pystyäkseen palvelemaan asiakkaitaan mahdollisimman hyvin. Esimerkiksi asuntolainaa tarjoavan pankin on hyvä ymmärtää, miksi nuori on halukas avaamaan ASP-tilin tai miksi ei halua avata tiliä. Nuorella voi esimerkiksi olla erilaisia motiiveja asunnon ostamiseen, eivätkä pelkät demografiset tekijät kuten ikä tai tulotaso, välttämättä selitä nuoren halukkuutta omistusasunnon hankkimiseen. Vaikka nuoren olisi taloudellisesti mahdollista ostaa asunto, voivat esimerkiksi haluttomuus sitoutua niin isoon asiaan kuin asuntolainaa tai tietämättömyys vaihtoehtoja lykätä nuoren päätöstä oman asunnon ostamisesta.

Kuvio 5. Kuluttajan ostokäyttäytymisen viitekehys (Mukaellen Kinnear ym. 1995, 187, teoksessa Ylikoski 2000, 80)

3.3 Nuorten taloudenhallinta

Lapset oppivat kulutustottumuksensa yleensä vanhemmiltaan. Lapsi omaksuu vanhempiensa suosimat brändit ja tavan kuluttaa, ja ovathan lapsen kulutusmahdollisuudet hyvin pitkälti sidoksissa vanhempien tuloihin vielä pitkälle nuoruuteen. Nuoren muuttaessa kotoa omilleen häntä odottavat aivan uudenvuoden haasteet oman taloutensa tasapainottelussa. Rahaa menee pakollisten menojen, kuten asumismenojen ja laskujen, lisäksi ruokaan ja vaatteisiin, harrastuksiin, baareihin, ja lomamatkakin olisi monelle mieleistä vaihtelua arkeen (Autio 2005). Nuoren, varsinkin opiskelijan, tulojen ollessa useimmiten hyvin rajalliset on tärkeää, että nuori osaa suunnitella omaa rahankäyttöään.

Finanssialan Keskusliiton vuoden 2013 selvityksen mukaan nuoret suunnittelevat rahankäyttöään vähemmän kuin vanhemmat ikäluokat. Alle 25-vuotiaista 60 prosenttia suunnittelee raha-asioitaan korkeintaan kolmen kuukauden aikavälillä. Kodin vaikutuksen lisäksi myös koulutuksella on havaittu olevan yhteys nuorten taloudenhallintaan. Säästäminen on yleisempää korkeakoulutettujen kuin pelkän peruskoulun käyneiden joukossa. Luonnollisesti tätä selittävät myös korkeakoulutettujen yleisesti korkeampi tulotaso ja paremmat mahdollisuudet säästää. (Finanssialan Keskusliiton raportti 2013, 7–11.)

Vaikka nuoria pidetään usein huolettomina rahankäyttäjinä, pitävät suomalaiset opiskelijat talousasiansa ainakin vuokranmaksujen osalta erittäin hyvin kunnossa ja ovat Kuopion OVV Asuntopalveluiden mukaan jopa luotettavimpia vuokralaisia tänä päivänä. Opiskelijat hoitavat asiansa ja maksavat vuokransa. Heillä on elämä edessään, eikä silloin luottotietoihin todellakaan haluta merkintöjä. Moni opiskelija myös haluaa nykyisin asunnoltaan parempaa laatua ja on valmis maksamaan korkeampaa vuokraa mieleisestään asunnosta, jossa on esimerkiksi tiskikone, sauna, autopaikka ja oma parveke. (Pöntinen 2014.)

Säästöpankin teettämän tutkimuksen mukaan lähes kaikki tutkimukseen osallistuneet 15–20-vuotiaat nuoret olivat saaneet vanhemmiltaan opastusta talousasioissa ja noin viidesosa koulusta. Suurin osa vastanneista kuitenkin toivoisi opastusta talousasioihin mieluummin koulusta kuin vanhemmiltaan, ja 40 prosenttia kyselyyn vastanneista nuorista haluaisi opetella suunnitelmallista rahankäyttöä koulussa vierailevalta asiantuntijalta. (Säästöpankin tutkimustuloksia: Nuoret ja rahanhallinta 2009.)

Nuorten maksuhäiriöt

Tutkimusten mukaan suomalaisten taloudenhallinta on maltillista, ja esimerkiksi maksuhäiriömerkintöjä on ollut nuorten keskuudessa toistaiseksi vähän (Autio 2005). Osalle nuorista oman talouden hallinta ei kuitenkaan ole itsestänselvyys, mikä selviää Kelan tilastotiedoista (Kokko 2014). Vaikka suurin osa opintovelallisista nuorista hoitaa velkojen takaisinmaksun sääntillisesti, olisi opiskelijoilla silti parantamisen varaa tässä

asiassa. Kelan tilastotietojen mukaan Suomessa oli vuonna 2013 lähes 300 000 opintovelallista, joiden veloista noin kymmenesosa päätyi valtion maksettaviksi. Osuus on huima, kun sitä vertaa koko väestön luottojen ongelmiin (Kokko 2014).

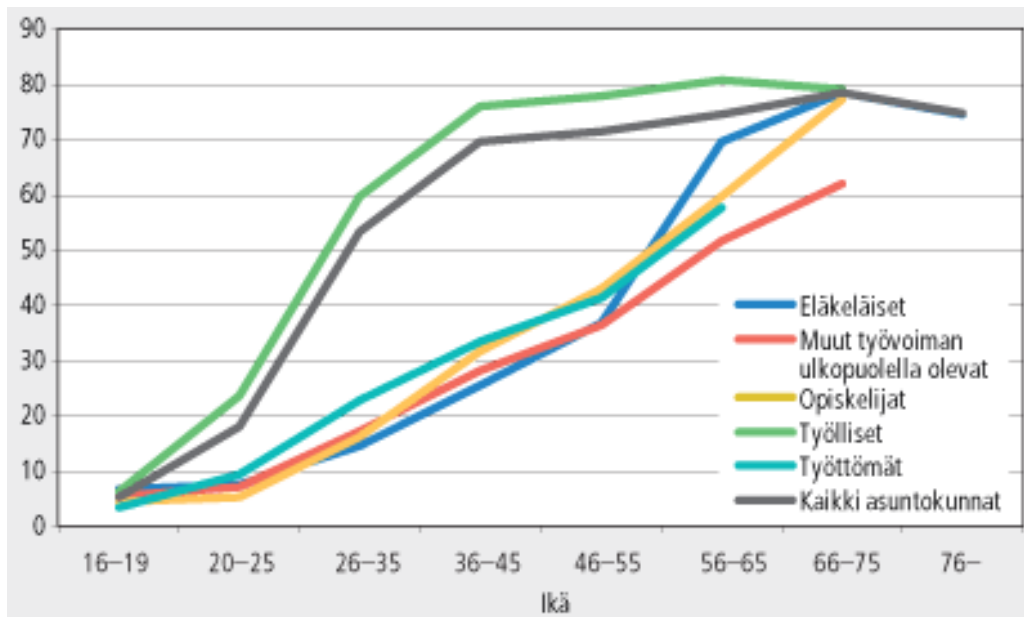
Maksamatta jääneistä veloista selkeästi suurin osa oli ammattikoululaisten. Vain alle viidesosa valtion maksamista takausvastuista koski ammattikorkeakoululaisten lainoja ja alle kymmenesosa yliopisto-opiskelijoiden lainoja. Takausvastuuveloista suuri osa on 20–24-vuotiaiden lainoja ja useammin miesten kuin naisten lainoja. Hoitamatta jääneestä opintovelasta seuraa maksuhäiriömerkintä, joiden määrä kasvoi selvästi vuonna 2013 ja lähenee ennätystä, selviää Suomen Asiakastiedon tiedoista. Suurin riskiryhmä ovat 25–39-vuotiaat miehet. Heidän riskinsä saada maksuhäiriömerkintä on lähes kaksi kertaa niin suuri kuin väestön keskimäärin. (Kokko 2014.)

Finanssialan Keskusliiton mukaan yksi mahdollinen syy erityisesti ammattikoululaisten lainojen hoitamatta jättämiseen on, että opiskelijat eivät hallitse talousasioita tarpeeksi hyvin. Finanssialan Keskusliitto pitää hyvin mahdollisena sitä, ettei osa opiskelijoista ymmärrä, että valtion takaama opintolaina pitää maksaa takaisin. Talousosaaminen on olennainen osa myös yhteiskunnassa pärjäämistä ja omaa hyvinvointia, minkä vuoksi kouluihin pitäisi saada lisää taloustiedon opetusta. (Kokko 2014.)

4 ASUNNON OSTAMINEN

Oman asunnon hankinta on useimmille elämän suurin taloudellinen ratkaisu. Asunnon ostoa harkitsevan on otettava huomioon monia asioita, kuten esimerkiksi rahoitukseen liittyvät kysymykset. Näitä rahoituspuoleen liittyviä huomioon otettavia asioita ovat esimerkiksi, onko asunnon hankintaan käytettävissä omarahoitusta, millaisia vakuuksia lainan saanti edellyttää, lainatarjousten hakeminen ja vertailu ja lopullisista lainaehdoista, kuten koroista ja laina-ajasta, sopiminen.

4.1 Ensiasunnon ostajana Suomessa

Kuvio 6. Omistusasunnossa asuvien asuntokuntien osuus ikäluokasta viitehenkilön pääasiallisen toiminnan mukaan vuonna 2011. (Alkup. kuvio ks. Asunnot ja asuinolot; Työssäkäyntitilasto.)

Asuinolot vaihtelevat iän ja elämäntilanteen mukaan. Keskeinen tekijä asumisratkaisujen kannalta on kuitenkin vakaa työura. Siirtyminen opinnoista työelämään merkitsee monelle omistusasunnon hankintaa tai ainakin mahdollisesti asuntosäästämisen aloittamista ja asunnon hankinnan suunnittelemista. Työelämässä olevien 20–25-vuotiaiden joukossa omistusasuminen on koko ikäluokkaa yleisempää. Kaikista 26–35-vuotiaista, riippumatta työllisyystilanteesta, asuu omistusasunnossa jo 53 prosenttia. Samaan ikäluokkaan kuuluvista opiskelijoista alle 20 prosenttia asuu omistusasunnossa. Siirtyminen omistusasumisen piiriin ei siten ole yksinomaan ikäkysymys vaan liittyy paljolti asemaan työmarkkinoilla. (Pyykkönen 2013.)

Verotuksessa puhutaan ensiasunnon ostajasta silloin, kun henkilö ei ole aikaisemmin omistanut vähintään 50:tä prosenttia asunnosta tai asuinrakennuksesta, ostettava asunto tulee ostajan omaan käyttöön ja kun hän muuttaa siihen kuuden kuukauden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta. Ensiasunnon ostajan ei tarvitse maksaa varainsiirtoveroa, jos hän omistaa asunnosta vähintään 50 prosenttia ja on täyttänyt

kauppakirjan allekirjoittamishetkellä 18 vuotta, mutta ei vielä 40:tä vuotta. (Asunnon osto, Verohallinto n.d.) Tällä hetkellä kiinteistön varainsiirtovero on 4 prosenttia kauppahinnasta tai muun vastikkeen arvosta (Varainsiirtoveron maksaminen, Verohallinto n.d.).

Suunnitteilla olevan lainakaton vuoksi asuntosäästämisen tärkeys tulee todennäköisesti korostumaan tulevaisuudessa. Lainakattoa koskevan säännöksen tullessa voimaan pankit saisivat vastedes antaa asuntoa vasten lainaa enintään 90 prosenttia, ja asunnonostajan olisi pystyttävä maksamaan loput 10 prosenttia asunnon hinnasta omista säästöistään. (Hallitus esittää asuntolainakattoa 2014, 10.) Viimeisten parin vuoden aikana asuntolainaa ottaneilla ensiasunnon ostajilla asunnon hankinnasta keskimäärin 84 prosenttia on rahoitettu lainalla. Lainan osuus asunnon rahoituksesta on sitä suurempi, mitä isompi laina on kyseessä. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2013, 38.)

Pankkien etujärjestö Finanssialan Keskusliitto haluaisi kuitenkin helpottaa ensiasunnon ostajien tilannetta niin, että heille lainakatto tulisi mahdollisesti olemaan 95 prosenttia, eli ensiasunnon ostajan tulisi omista säästöistään maksaa 5 prosenttia asunnon hinnasta. Lainakatto kannustaisi asunnon ostajia säästämään etukäteen, ja asuntosäästämisen merkitystä ei Nordean mukaan voida painottaa liikaa. (Keltanen 2014, 16.)

Asunnon osto suunniteltaessa asuntolainatarjouksia kannattaa aina kysyä useammasta pankista edullisimman asuntolainan saamiseksi. Lainan hakija voi säästää suurimman summan kilpailuttamalla lainansa. Finanssialan Keskusliiton vuonna 2011 teettämän tutkimuksen mukaan asuntolainanottoaikeissa olevista suomalaisista vain puolet aikovat kysyä asuntolainaa vain omasta pääpankistaan. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksaminen 2011, 22.) Samaisesta tutkimuksesta kävi myös ilmi, että lähes kaksi kolmesta asuntolainaa omaavasta ei ole kilpailuttanut asuntolainansa korkoa koko laina-aikana. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksaminen 2011, 21.)

4.2 Asuntomarkkinat Suomessa

Pienenä avoimen talouden valtiona Suomi on erittäin altis ulkoisille talouden muutoksille ja maailmanlaajuisille talouskriiseille. Ulkoiset talouskriisit heijastuvat myös nopeasti Suomen asuntomarkkinoihin muun muassa työllisyyden, tulotasojen ja korkojen vaihteluiden muodossa. Asuntomarkkinoiden rakenne, sen voimakas riippuvuus asuntolainojen korkojen muutoksista, asunnonomistajuutta suosiva verotusjärjestelmä ja asuntotarjonnan jäykkyys erityisesti pääkaupunkiseudulla pitävät Suomen asuntomarkkinat epävakaina. Asuntomarkkinoiden positiivinen kehitys puolestaan hyödyttää Suomen kokonaistaloutta lisäämällä rakennuttamisaktiivisuutta ja sitä kautta työllisyyttä. Asuntomarkkinoiden ailahtelevaisuus vaikuttaa siis koko talousjärjestelmän vakauteen. (Christophe & Clara 2012.)

1990-luvun laman jälkeen, vuosien 1995 ja 2007 välillä, asuntojen hinnat sekä investoinnit noin kaksinkertaistuivat Suomessa. Globaalin talouskriisin vaikutuksesta asuntojen hinnat romahtivat vuonna 2008, mutta markkinat ovat kuitenkin elpyneet vuodesta 2009 lähtien erittäin matalan korkotason ansiosta, ja sekä hinnat että kiinteistöinvestoinnit ovat saavuttaneet uusia huippuja. (Christophe & Clara 2012.)

Miksi omistusasunto kannattaa?

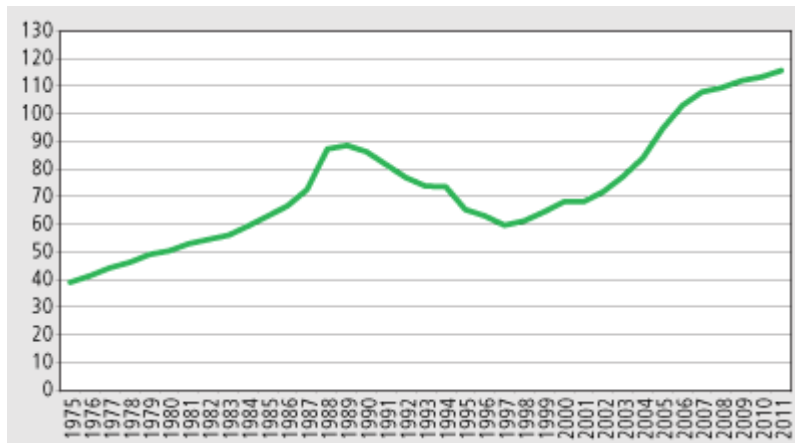
Asuntojen vuokrien ollessa korkealla ja asuntolainojen korkojen pysyessä ennätyskellisen matalina kannattaa vuokralaisen ostaa asuntonsa mieluummin kuin asua vuokralalla, vaikka joutuisikin ottamaan ison asuntolainan. Se, että asunnon ostaminen kannattaa jo siitä syystä, että kuukausimaksut ovat asuntolainoissa pienemmät kuin vuokrat, selviää Nordean tekemästä hintavertailusta. Esimerkiksi Turussa, Jyväskylässä ja Oulussa vuokraa maksetaan asuntolainaan nähden vielä keskiarvoa enemmän. Lisäksi asuntolainoja myönnetään suhteellisen helposti. (Karismo 2014.)

Kiinteistömaailman vuoden 2014 barometrin mukaan Suomen asuntomarkkinoilla on matalan korkotason vuoksi nyt ostajan markkinat, ja tilanne on suotuisa erityisesti ensiasunnon ostajille. Danske Bankin mukaan vain Luxemburgissa saa asuntolainan edullisemmin kuin Suomessa. (Rusanen 2014, 20.)

Suomalaiset asunnonostajat etsivät nyt eniten yksiöitä tai kaksioita, kun taas vanhojen omakotitalojen kysyntä on vähäistä, selviää Kiinteistömaailman barometristä vuodelta 2014. Suosituimpia kohteita ovat pienten kerrostaloasuntojen lisäksi pienet rivitaloasunnot. Myös ensiasunnon ostajien suosituin kohde on yhden tai kahden huoneen kerrostaloasunto. Yksi syy tähän on se, että pienten asuntojen uskotaan säilyttävän arvonsa paremmin kuin suurempien. (Rusanen 2014.)

Asuntovelkaantuminen

Suomalaisten velkaantumista on viime vuosikymmenen puolivälistä lähtien vauhdittanut erityisesti alhainen korkotaso, joka on innostanut suomalaisia ostamaan entistä kalliimpia asuntoja ottamalla suurempia asuntolainoja. Suomalaisista 31 prosentilla oli asuntovelkaa vuonna 2013, ja keskimääräinen edellisten kahden vuoden aikana otetun asuntolainan suuruus 120 500 euroa. Keskimäärin 75 prosenttia asunnon ostosta rahoitetaan lainalla, ja ensiasunnon ostajilla vastaava luku on 84 prosenttia. (Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat 2013, 20, 37–39.)

Kuvio 7. Kotitalouksien velkaantumisasteet 1975–2011. Velkojen osuus käytettävissä olevista tuloista. (Alkup. kuvio ks. Matala 2013. Tilastokeskus.)

Vuodesta 2000 vuoteen 2011 suomalaisten asuntokuntien velkaantumisaste eli velkojen osuus käytettävissä olevista tuloista nousi 68 prosentista 117 prosenttiin (ks. kuvio 7) johtuen pääasiassa juuri asuntolainojen kysynnän kasvusta. Se, että tulotasoon nähden velkaisimpia ovat 25–34-vuotiaiden asuntokunnat, selviää Tilastokeskuksen vuoden 2013 hyvinvointikatsauksesta. (Matala 2013.)

Vaikka suomalaisten kotitalouksien velat ovat lisääntyneet 2000-luvulla huomattavasti, ne ovat silti edelleen Euroopan keskitasoa. Pohjoismaita tarkasteltaessa suomalaisten kotitalouksien velkaantumisaste on Pohjoismaiden alin ja selvästi alempi kuin Tanskassa, jossa velkojen osuus käytettävissä olevista tuloista on keskimäärin yli 250 prosenttia verrattuna Suomen 117 prosenttiin. (Matala 2013.)

Korkean velkaantumisasteen maissa yleensä asumistaso on hyvä ja asuntomarkkinat sekä rahoitusjärjestelmä hyvin kehittyneet. Tanskan ja esimerkiksi Hollannin, Irlannin, Norjan ja Ruotsin korkeaa velkaantumisastetta selittävät hyvin pitkät laina-ajat, jolloin lainaa ei juurikaan lyhennetä. Suomessa asuntolainan keskipituuden ollessa 25–30 vuotta on se Tanskassa tyypillisesti noin 30 vuotta ja Ruotsissa 30–50 vuotta. (Matala 2013.)

4.3 Asunnonostajan pankkipalvelut

Ennakkosäästäminen helpottaa tavoitteiden saavuttamista, olipa tavoitteena sitten jokin pienempi hankinta, lomamatka tai vaikka oma asunto. Säästöt voi tallettaa pankkitilille tai sijoittaa erilaisiin sijoituskohteisiin, kuten esimerkiksi rahastoihin. Seuraavassa kerrotaan asuntolainan hakemisesta, lainan korkojen eri lyhennystavoista ja tarjolla olevista lainan takaisinmaksua turvaavista vakuutuksista.

Asuntolainan hakeminen

Lainasta voi lähteä neuvottelemaan pankin kanssa siinä vaiheessa, kun ostettava asunto on jo löytynyt tai etukäteen, jolloin pankilta voi saada lainalupauksen. Lainalupaus ei sido lupauksen saajaa mitenkään. Lainalupauksessa pankin kanssa sovitaan lainaehdoista eli lainan määrästä, laina-ajasta, korosta ja lyhennystavasta. Lainalupauksen kanssa asunnon ostajan on turvallisempi tehdä ostotarjous kuin ilman sitä. (Lainalupaus 2014.)

Asuntolainaa otettaessa on päätettävä esimerkiksi, kuinka paljon lainaa halutaan tai voidaan ottaa, millainen omarahoitusosuus on sopiva, millä aikavälillä laina kyetään maksamaan pois, mikä on lyhennystapa ja kuinka usein lainaa lyhennetään sekä miltä

riskeiltä halutaan suojautua ja miten. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 4.)

Vakuuksia pankki vaatii, sillä ne turvaavat lainan takaisinmaksua, jos velallinen ei hoida lainaansa. Asuntolainoissa vakuutena on lähes poikkeuksetta ostettava asunto, mutta joissakin tapauksissa lainaan tarvitaan myös täytetäkaus eli ulkopuolisen yksityishenkilön antama takaus tai panttaus. Jos velallinen ei maksa velkaa, lainaa voidaan tällöin periä takaajalta tai pantinantajalta vain, jos vakuutena oleva velallisen asunto ei riitä koko velan maksuun. (Vakuuksia vaaditaan turvaamaan lainan takaisinmaksua 2012.)

Takauksessa takaaja vastaa lainasta tai sovitusta määrästä henkilökohtaisella omaisuudellaan. Takaajia voi olla useampia, jolloin kukin takaaja vastaa velasta yhteisvastuullisesti. Erääntynyttä velkaa voidaan vaatia maksettavaksi keneltä tahansa takaajalta. Jos takaaja joutuu maksamaan velan, on hänellä oikeus saada velalliselta takauksen perusteella velkojalle suorittamansa määrä. Sama oikeus takaajalla on muita yhteisvastuullisia takaajia kohtaan pääluvun mukaisessa suhteessa siltä osin kun hän on suorittanut erääntynyttä päävelkaa yli oman osuutensa. (Vakuuksia vaaditaan turvaamaan lainan takaisinmaksua 2012.)

Panttauksessa velallinen tai muu henkilö antaa omaisuuttaan lainan vakuudeksi. Mikäli lainaa ei makseta, velkoja saa myydä vakuudeksi annetun omaisuuden ja käyttää myynnistä saadut varat lainan maksuun. Asunto-osakkeiden ja kiinteistöjen lisäksi pankin voivat hyväksyä vakuudeksi esimerkiksi talletuksia ja pörssissä listattuja osakkeita. Velkoja määrittää vakuudeksi annettavan omaisuuden arvon itsenäisesti. Vakuusarvo ei ole sama kuin kohteen käypä arvo, vaan pankki arvioi vakuusarvon vähentämällä tietyn suuruisen varmuusmarginaalin kohteen käyvästä arvosta. Tällä pankki varmistaa sen, että kohteen käyvän arvon laskiessa lainan takaisinmaksu ei vaarannu. (Vakuuksia vaaditaan turvaamaan lainan takaisinmaksua 2012.)

Lainan lyhennys

Asuntolainojen korot muodostuvat viitekorosta ja marginaalista. Yleisimmin Suomessa käytetään viitekorkoina Euribor-korkoja. Euribor on euromaiden yhteinen viitekorko.

Korot syntyvät pankkien toisilleen antamista korkotarjouksista rahamarkkinoilla. Noteeraukset on laskettu 360 päivälle. Lisäksi käytössä on myös eri pankkiryhmien itsensä määräämiä Prime-viitekorkoja, jotka muuttuvat pankkien hallinnollisilla päätöksillä. (Korot 2014.)

Asuntolainaa voi maksaa takaisin annuiteetilla, tasalyhennyksin tai kiintein tasaerin. Annuiteetti lyhenteisessä lainassa kaikki takaisinmaksuerät ovat lähtötilanteessa yhtä suuria ja lainan maksuerä muuttuu vain silloin, kun korko muuttuu. Itse lyhennyksen osuus on aluksi pieni, mutta se kasvaa laina-ajan kuluessa samalla kun korkojen osuus pienenee. (Asuntolainan korko- ja lyhennystavat 2014.)

Tasalyhenteinen lainanlyhennys on aina samansuuruinen, mutta maksuerän suuruus vaihtelee koron mukaan. Jos viitekorko nousee, nousevat myös maksut ja sama toisinpäin. Koron euromäärä pienenee samalla, kun lainan pääoma pienenee, jos korkotaso pysyy samana. Kiinteä tasaerä tarkoittaa nimensä mukaisesti sitä, että kaikki lainan takaisinmaksuerät ovat yhtä suuria. Jos viitekorko nousee, laina-aika pitenee, ja jos viitekorko laskee, myös laina-aika lyhenee. (Asuntolainan korko- ja lyhennystavat 2014.)

Bullet on takaisinmaksumenetelmänä harvinaisempi asuntolainoissa, koska käytännössä sitä käytetään vain väliaikaiseen rahoitukseen. Koko lainan pääoma maksetaan kerralla pois ennalta sovittuna päivänä. Korkoja voidaan kuitenkin maksaa useamminkin laina-aikana. Laina on myös mahdollista pyytää lyhennysvapaita vuosia, jolloin lainasta maksetaan vain korot, eikä lainan pääomaa lyhennetä. Lyhennysvapaat pidentävät aina laina-aikaa tai suurentavat tulevia lyhennyksiä. (Asuntolainan korko- ja lyhennystavat 2014.)

Vakuutukset

Asuntolainaa hakevan on hyvä tunnistaa lainan hoitamiseen liittyvät riskit. Erilaisia riskejä ovat esimerkiksi korkojen nousu, omien palkkatulojen pieneneminen tai yllättävä suuri meno. Riskin toteutuminen voi vakavimmillaan johtaa jopa siihen, että asunto on

pakko myydä tai että asunovelallinen voi joutua velkaloukkuun, jossa myydystä asunnosta saatu summa ei riitä kattamaan lainan takaisinmaksua. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 5.)

Riskejä vastaan suojautuminen on helpointa ennen lainan ottamista. Tulojen ja menojen muutoksiin voi varautua ennakolta omatoimisesti esimerkiksi säästämällä muutamaa kuukauden palkkatulojen suuruisen puskurirahastoa yllättävien menojen varalle. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 5.)

Asuntolainaa harkittaessa on hyvä tarkistaa, ovatko lakisääteiset ja vapaaehtoiset turvajärjestelmät ja vakuutukset riittäviä perheen tuloihin, varoihin ja velkoihin nähden. Toisen huoltajan vakava sairaus tai kuolema voi saattaa perheen taloudellisiin vaikeuksiin, jos niihin ei ole varauduttu etukäteen esimerkiksi vakuutuksilla. Tavallisia syitä maksuvaikeuksiin ovat myös työttömyys ja avio- tai avoero. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 5.)

Lainaneuvottelujen yhteydessä lainan hakijalle tarjotaan usein lainan takaisinmaksamisen turvaavia lainaturvavakuutuksia. Tällaisella vakuutuksella voidaan suojautua esimerkiksi työttömyyden, puolison kuoleman tai toisen velallisen sairastumisen varalta. Lainaturvavakuutus myönnetään lainan yhteydessä, ja sen voi ottaa vain oman pankkinsa kautta. Erilaisten lainaturva-vakuutusten kattavuus saattaa poiketa toisistaan huomattavasti, joten niitä on hyvä vertailla. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 5.)

Korkokattosopimus asettaa lainakorolle ylärajan, jolloin laina-asiakas hyötyy korkokattosta silloin, jos korko ylittää sopimuksen mukaisen ylätasoa. Korkokattoasiakas hyötyy luonnollisesti myös korkojen laskusta. Pankki veloittaa asiakkaalta korkokattosta. Asiakas maksaa korkokattosta maksamalla kiinteän summan heti laina-ajan alussa tai maksamalla suurempaa korkomarginaalia. Korkokatto maksaa sitä enemmän, mitä pidemmäksi ajaksi sopimus tehdään ja mitä alemmalle tasolle enimmäiskorko halutaan rajata. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 6.)

Yksi tapa suojautua markkinakorkojen nousulta on ottaa kiinteäkorkoinen asuntolaina. Silloin yleisestä korkotason noustusta ei tarvitse huolehtia. Toisaalta kiinteäkorkoisen

lainan ottanut ei hyödy korkotason alenemisesta, ja lainakorko on yleensä korkeampi kuin lyhyisiin markkinakorkoihin sidotuissa lainoissa. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 6.)

4.4 ASP-järjestelmä

ASP- eli asuntosäästöpalkkiotili on ensiasunnon ostoon tarkoitettu säästötili, ja sen on tarkoitettu helpottavan suomalaisten ensiasunnonostoa. ASP-tilille on tarkoitus säästää vähintään kymmenen prosenttia ostettavan asunnon hinnasta, jolloin lainaosuudeksi jää korkeintaan 90 prosenttia. ASP-järjestelmä tarjoaa ensiasunnon ostajalle etuja, kuten suhteellisen hyvän talletuskoron ja varsinaiseen ASP-lainaan osittaisen valtioneuvoston takauksen ja korkotuen. (Karhunen 2014.)

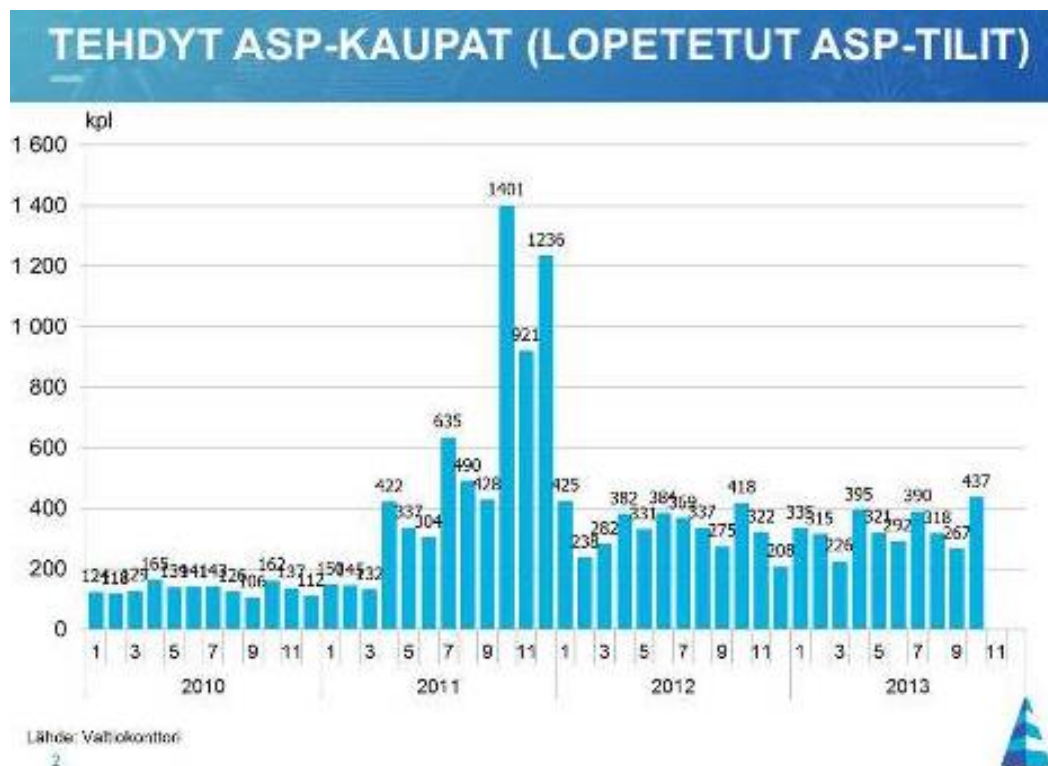
Korkotukilaina tarkoittaa sitä, että valtio maksaa osan lainan koroista korkotukena kymmenen ensimmäisen lainavuoden ajan, jos korko nousee yli 3,8 prosentin. Korkotukilainalle on asetettu enimmäismäärät, jotka riippuvat ostettavan asunnon sijainnista. Helsingissä korkotukilainaa voi saada maksimissaan 145 000 eurolla, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa 125 000 eurolla ja muualla Suomessa 100 000 eurolla. Jos ostettava ensiasunto on kalliimpi, ylimenevälle osalle voi hakea korkotuetonta lisälainaa. (ASP-laina n.d.)

Valtio antaa ASP-lainalle ilmaiseksi osatakauksen, kun taas tavallisen asuntolainan hakijalta valtio perii takauksesta maksun. Pankki hyväksyy asunnon ostoarvosta vakuudeksi noin 75 prosenttia. Kun 10 prosenttia asunnon ostohinnasta on säästettynä ASP-tilillä, valtion osatakaus tarvitaan vielä 15 prosentille ostohinnasta. (ASP-tilien määrä kääntynyt kasvuun 2012.)

ASP-säästäjän on talletettava ASP-tilille kalenterivuosineljänneksittäin 150–3000 euroa. Neljännesvuositalletuserien vähimmäislukumäärä on kahdeksan, mutta niiden ei tarvitse olla peräkkäisiä. Vähimmäissäästöaika on noin kaksi vuotta. (ASP-laina n.d.) Talletukselle maksetaan verotonta yhden prosentin korkoa ja pankista riippuen 2–4

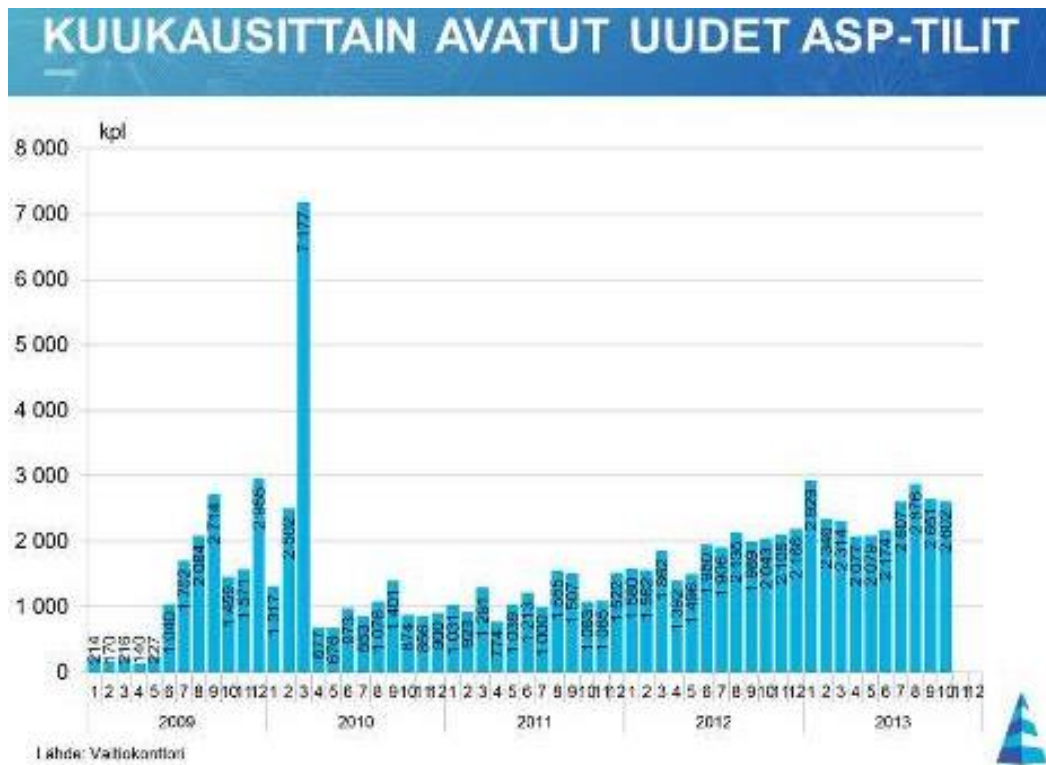
prosentin lisäkorkoa. Lisäkorko maksetaan koko säästösummalle, kun säästötavoite on saavutettu ja asuntokauppa tehty. (ASP-tilien määrä kääntynyt kasvuun 2012.)

Vaikka muu asuntokauppa on viime aikoina ollut hidastumaan päin, ASP-ensiasuntojen ostossa ei ole havaittavissa samanlaista hiipumista. Valtiokonttorin ylläpitämien tilastojen mukaan vuoden 2013 lokakuussa lopetettiin 437 asuntosäästöpalkkiotiliä (ks. kuvio 8.) Lopetettujen ASP-tilien määrä vastaa lähes suoraan ASP-järjestelmän kautta ostettujen ensiasuntojen määrää, koska käytännössä tilin lopettaminen muun kuin asuntokaupan yhteydessä on harvinaista. (Karhunen 2014.)

Kuvio 8. Tehdyt ASP-kaupat (Lähde: Karhunen 2014. Finanssialan Keskusliitto.)

Lokakuuta 2013 enemmän ASP-ensiasuntoja on ostettu viimeksi vuoden 2011 joulukuussa, jolloin kauppoja tehtiin jopa 1236. Kokonaisuudessaan vuonna 2011 tehtiin paljon ASP-kauppoja, koska vuoden 2011 loppuun mennessä asunnon ostaneille valtio maksoi kannustimena ylimääräisen 3000 euron bonuksen. (Karhunen 2014.)

Kuvio 9. Kuukausittain avatut uudet ASP-tilit (Lähde: Karhunen 2014. Finanssialan Keskusliitto)

Kuten yllä olevasta kuviosta käy ilmi, on ASP-tiliä avattu tasaisesti kasvavaan tahtiin. Vuosien 2009 ja alkuvuoden 2010 suuria avausmääriä selittää valtion vuonna 2009 tekemä uudistus ASP-järjestelmään, joka tarjosi 3000 euron lisäpalkkion niille ASP-säästäjille, jotka tekivät asuntokaupat ennen vuoden 2011 loppua. (Karhunen 2014.)

Vaikka 3000 euron lisäpalkkiota ei ole maksettu enää vuoden 2011 jälkeen, ovat ASP-tilien avausmäärät pysyneet vuodesta 2011 eteenpäin kasvussa. Vuonna 2013 uusia ASP-tiliä avattiin yli 29 000, kun viisi vuotta sitten lukumäärä oli alle puolet tästä (Lassila 2014). Finanssialan Keskusliiton mukaan ASP-asuntojen ostosuosion säilyminen kertoo nuorten pitkäjänteisestä talouden suunnittelusta. Myös yleinen matala korkotaso kannustaa säästämään ASP-tilille, jonka yhden prosentin koron lisäksi maksettava 2–4 prosentin lisäkorko toimii hyvänä houkuttimena. (Karhunen 2014.)

Vaihtoehtoisia säästämismuotoja

ASP-säästämisen lisäksi omaa asuntoa varten voidaan säästää myös muilla tavoin. Pankkitalletukset ovat turvallinen ja perinteinen säästämisen muoto. Niille maksettavat korot ovat kuitenkin tällä hetkellä hyvin vaatimattomia, eivätkä tuotot riitä aina kattamaan edes inflaatiota, jolloin rahan arvo alenee vuosi vuodelta. Tavanomaisilta tileiltä säästöt voi nostaa nopeasti käyttöön, mutta esimerkiksi määräaikaistalletuksista niitä voi nostaa vasta sovitun määräajan päätyttyä. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 2.)

Erilaisten sijoitustuotteiden, kuten sijoitusrahastojen, indeksilainojen, osakkeiden, säästö- ja sijoitusvakuutuksen, tuotot voivat mahdollisesti muodostua pankkitalletuksia suuremmaksi, mutta toisaalta näissä vaihtoehtoissa on olemassa myös pääoman pienenemisen tai menettämisen riski. Sijoituksen muuttaminen rahaksi ei välttämättä onnistu välittömästi, tai myyntihetkellä saatu hinta voi jäädä odotettua pienemmäksi. (Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011, 46.)

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastot jaotellaan usein osakerahastoihin, korkorahastoihin ja yhdistelmärahastoihin, jotka sijoittavat sekä korko- että osakemarkkinoille. Sijoitusrahastossa rahastoon sijoitetut varat jaetaan useisiin erilaisiin rahoitusvälineisiin, kuten esimerkiksi osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin. (Sijoitusrahasto-opas 2012.)

Rahastoyhtiö kerää säästäjiltä varoja, jotka se sijoittaa useisiin eri sijoituskohteisiin, jotka sitten yhdessä muodostavat sijoitusrahaston. Rahasto jakautuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, jotka tuottavat yhtäläiset oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. Sijoitusrahaston varoja hoitaa rahastoyhtiö. Rahaston varat säilytetään säilytysyhteisössä, joka myös valvoo rahastoyhtiön toimintaa. (Sijoitusrahasto-opas 2012.)

Sijoitusrahaston rahastopääoma muodostuu rahasto-osuuksista. Pääoma vaihtelee sen mukaan, miten paljon rahastoon tulee uusia sijoituksia ja miten paljon niitä lunastetaan pois. Pääoma vaihtelee myös rahaston sijoitusten pörssikurssien ja korkotason muutoksien aiheuttamien arvonmuutosten vuoksi. Rahaston arvo määräytyy sen omistamien arvopapereiden markkina-arvojen perusteella. Rahaston arvon perusteella lasketaan yksittäisen rahasto-osuuden arvo. Sijoitusrahastojen tärkein etu on riskien hajauttaminen, koska ostamalla rahasto-osuuksia sijoittaja hankkii automaattisesti rahaston sääntöjen puitteissa hajautetun sijoitussalkun. (Sijoitusrahasto-opas 2012.)

Osakkeet

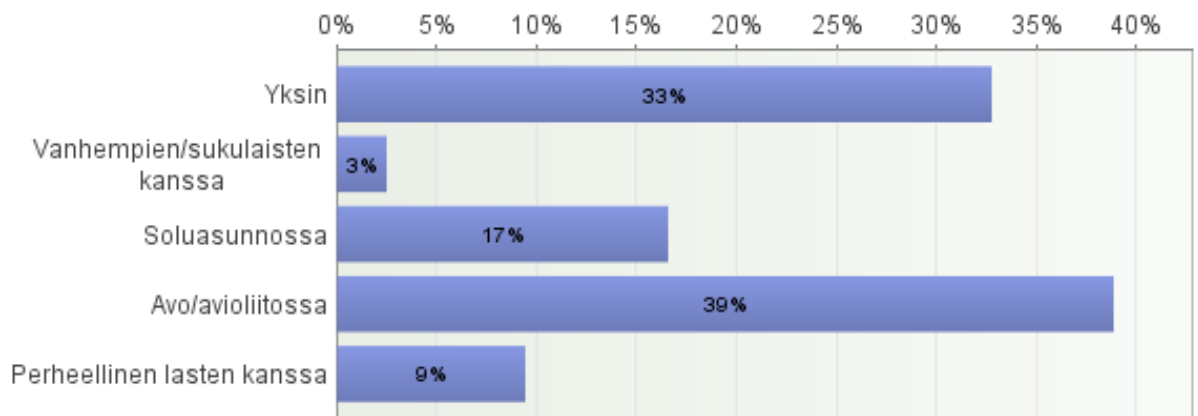
Osake on osakeyhtiömuotoisen yrityksen liikkeeseen laskema (emissio), omistusosuutta kuvaava, jälkimarkkinakelpoinen rahoitusinstrumentti. Osakesijoituksen tuotto on riippuvainen yrityksen pitkäaikaisesta menestyksestä. Pitkällä aikavälillä on todennäköistä, että osakesijoitus tuottaa paremmin kuin korkosijoitus. Verrattuna muihin omaisuuslajeihin osakkeille on tyypillistä voimakas tuoton vaihtelu. Osakesijoittaminen vaatii osakkeet liikkeeseen laskeneiden yhtiöiden sekä markkinoiden yleisilanteen seuraamista. (Osakkeet 2014.)

Osakkeisiin voi sijoittaa suoraan ostamalla yksittäisen yhtiön osakkeita pörssistä tai välillisesti osake- ja yhdistelmärahastojen tai sijoitusobligaatioiden kautta. Osakesijoittamisen riskit liittyvät osakemarkkinoiden yleiseen kehitykseen ja yhtiön menestykseen. Ulkomaisiin osakesijoituksiin liittyy myös valuuttakurssiriski. Osakesijoittaja saa tuottoa osakkeelle maksettavasta osingoista ja osakkeen arvonnoususta. (Osakkeet 2014.)

Nuoren asuntosäästäjän kannalta selkeästi paras vaihtoehto säästää asunnon ostoa varten on avata ASP-tili, koska tilille maksetaan verotonta ja suhteellisen hyvää talletuskorkoa, säästötavoitteen ja asuntokaupan toteuduttua lisäkorkoa, ja lisäksi ASP-lainalle saa ilmaisen valtion korkotuen. Nuorelle ensiasunnon ostoa suunnittelevalle ASP-tili on sijoitusrahastoihin ja osakkeisiin verraten turvallinen ja helppo tapa säästää, ja tilastojen mukaan niiden suosio on kasvanut viime vuosina.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimukseen osallistui 278 Jyväskylän ammattikorkeakoulussa alempaa korkeakoulututkintoa suorittavaa opiskelijaa. Kysely lähetettiin 1785 opiskelijalle, ja vastausprosentiksi saatiin 16 prosenttia. Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli naispainotteen, sillä vastaajista 191 oli naisia ja 87 miehiä. Kysely lähetettiin kaikille luvan antaneille opiskelijoille koulutusalaan riippumatta, ja vastauksia saatiin eniten sosiaali- ja terveysalan (30 %), yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnonalan (27 %), tekniikan ja liikenteen alan (22 %) sekä matkailu-, ravitsemus- ja talousalan (12 %) opiskelijoilta. Loput vajaa 10 prosenttia vastanneista olivat kulttuurialan, luonnontieteiden ja luonnonvara- ja ympäristöalan opiskelijoita. Enemmistö vastanneista (65 %) kuului ikäryhmään 18–24-vuotiaat, 25–30-vuotiaita oli 24 prosenttia ja yli 31-vuotiaita 10 prosenttia vastaajista.

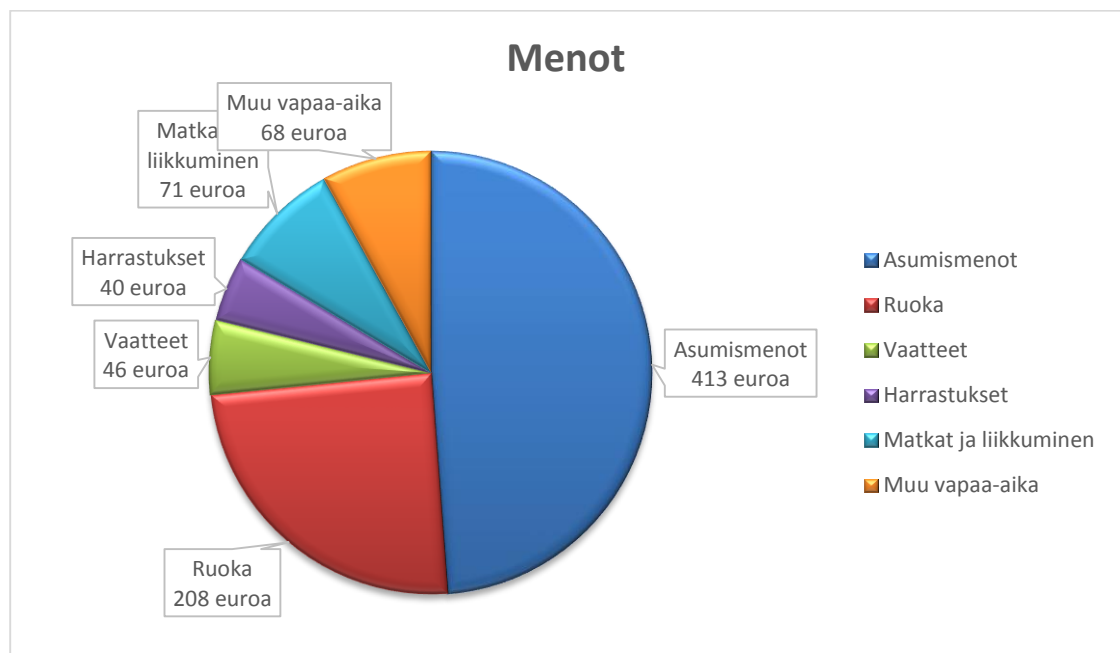

Kuvio 10. Vastaajien tämänhetkinen asumismuoto

Kuten yllä olevasta kuviosta käy ilmi, suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista asuu tällä hetkellä yksin tai avo/avioliitossa. Vain 3 prosenttia vastanneista asui vanhempien tai sukulaisten luona.

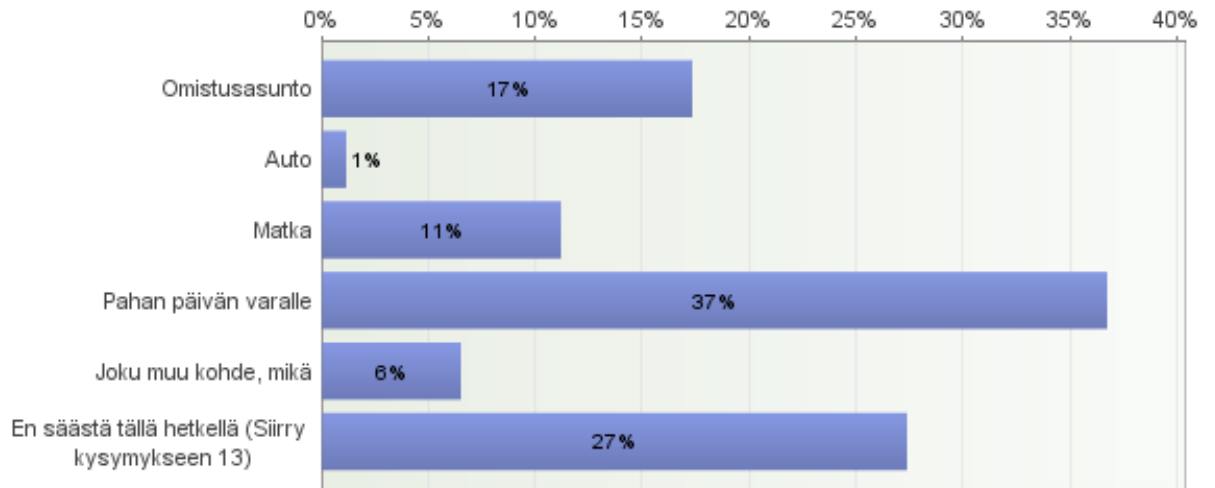
Mihin nuorten kulutus jakautuu?

Kyselyn vastaajia pyydettiin arvioimaan, paljonko he käyttävät rahaa keskimäärin kuussa seuraaviin menoihin: asumismenot, ruoka, vaatteet, harrastukset, matkat ja liikkuminen (esim. bensiini, julkinen liikenne) ja muu vapaa-aika (esim. ulkona käynti). Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden ylivoimaisesti suurin keskimääräinen menoerä ovat asumismenot, jotka olivat keskimäärin 413 euroa kuukaudessa (ks. kuvio 11). Kysymyksessä ei eritelty sitä, asuiko vastaaja vuokra- vai omistusasunnossa. Toiseksi eniten rahaa nuoret arvioivat käyttävänsä kuukaudessa ruokaan, keskimäärin 208 euroa. Muuhun vapaa-aikaan ja liikkumiseen nuoret käyttävät kuukausittain keskimäärin noin 70 euroa, harrastuksiin ja vaatteisiin alle 50 euroa.

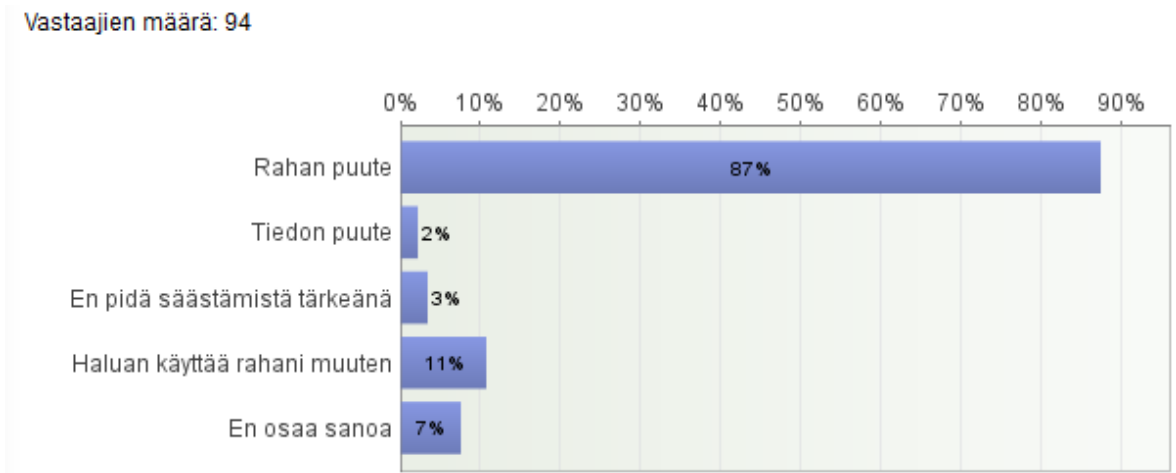
Kuvio 11. Menojen jakautuminen

5.1 Opiskelijoiden säästämisen tavoitteet

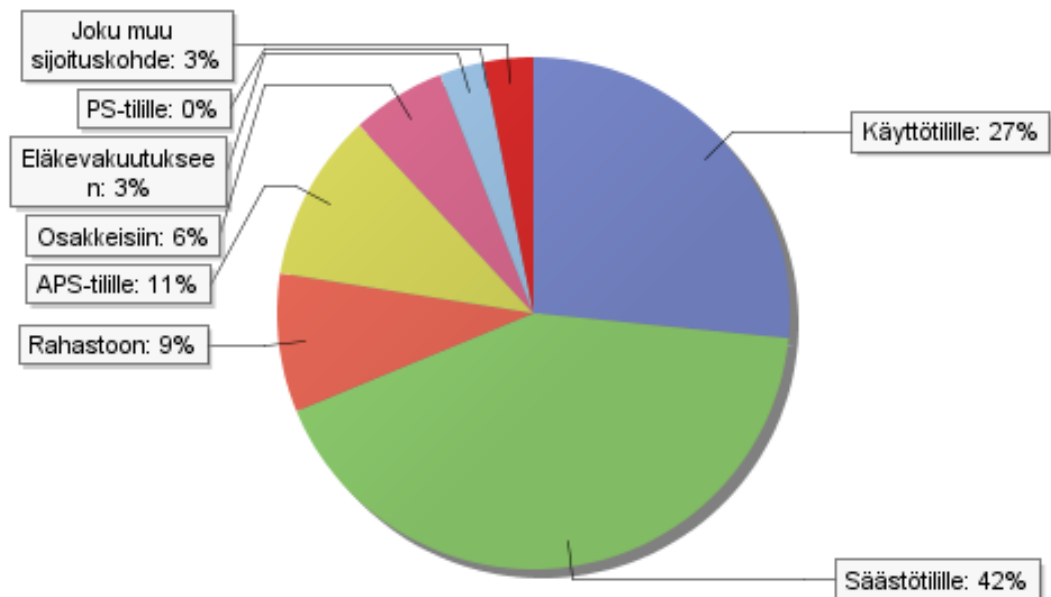
Kuvio 12. Opiskelijoiden tämänhetkiset säästämisen tavoitteet

Yllä oleva kuvio kuvastaa opiskelijoiden tämänhetkisiä pääsääntöisiä säästämisen tavoitteita. Kaikista vastaajista vain alle joka viides (17 %) säästää tällä hetkellä omistusasuntoa varten. Selvästi suosituin säästämisen tavoite opiskelijoiden keskuudessa on säästää pahan päivän varalle (37 %). Kohtaan Jokin muu kohde saatuja avoimia vastauksia olivat vaihto-opiskelu, tulevaisuus, palkaton työvapaa, opiskelu sitten, kun työttömyysetuisuudella (ansiosidonnaisella päivärahalta) opiskelu päättyy, opintolainan takaisinmaksu, remontti, ja jotkut muut kalliimmat hankinnat. Miltei kolmannes vastaajista ei säästä tällä hetkellä lainkaan.

Kuvio 13. Säästämättä jättämiseen vaikuttavat tekijät

Kyselyyn vastanneista lähes kolmannes (94 vastaajaa) kertoi, ettei säästä tällä hetkellä mihinkään. Ylivoimaisesti suurin syy olla säästämättä oli opiskelijoiden keskuudessa rahan puute (87 %). Hieman yli joka kymmenes halusi käyttää rahansa muuten.

Kuvio 14. Mihin opiskelijat säästävät rahansa?

Kysyttäessä opiskelijoilta, mihin he säästävät rahaa, lähes puolet (42 %) vastaajista ilmoitti säästävänsä rahaa säästötilille. Noin kolmasosa säästää rahojaan myös käyttö-

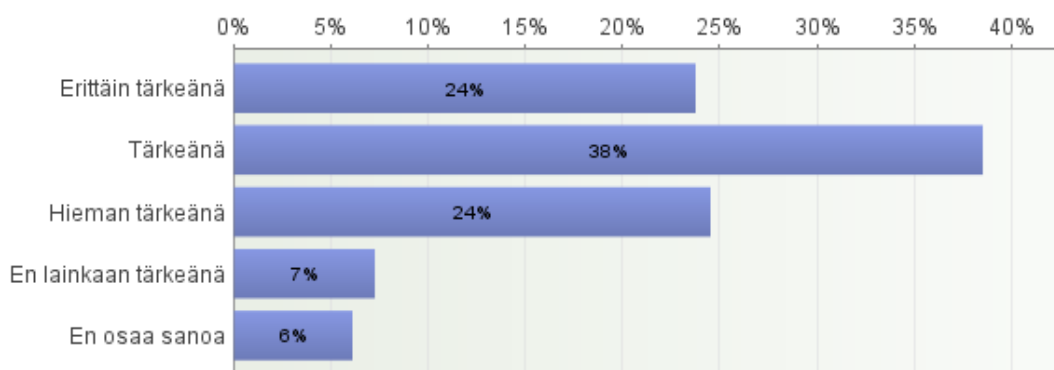
tilille ja yksi kymmenestä asuntosäästöpalkkiotilille tai rahastoon. Vain kuusi prosenttia vastanneista opiskelijoista sijoittaa osakkeisiin. PS-tilille ja eläkevakuutukseen opiskelijat eivät juuri säästä.

5.2 Opiskelijoiden kiinnostus asuntosäästämiseen

Taulukko 1. Iän vaikutus opiskelijoiden asuntosäästämiseen

	Minkä ikäinen olet?		
	18-24 (N=182)	25-30 (N=68)	31- (N=28)
Omistusasunto	16%	24%	7%
Auto	1%	3%	0%
Matka	13%	9%	7%
Pahan päivän varalle	35%	40%	39%
Joku muu kohde, mikä	7%	3%	14%
En säästä tällä hetkellä (Siirry kysymykseen 13)	29%	22%	32%

Vastaajien ikään nähden suhteessa eniten omistusasuntoa varten säästäviä on 25–30-vuotiaiden ikäryhmässä. Heistä noin yksi neljästä (24 %) säästää omistusasuntoon. 18–24-vuotiaiden opiskelijoiden ikäryhmässä asuntosäästäjiä on 16 prosenttia vastanneista. Yli 31-vuotiaista vain 7 prosenttia säästää omistusasuntoon. Kyselyn mukaan yli 31-vuotiaista huomattavasti useammalla (61 %:lla) on jo asuntovelkaa, mikä selittää alempia ikäryhmiä pienemmän säästämisprosentin.

Kuvio 15. Kuinka tärkeänä opiskelijat pitävät asuntosäästämistä?

Suurin osa opiskelijoista (62 %) pitää asuntosäästämistä tärkeänä tai erittäin tärkeänä (erittäin tärkeänä 24 % ja tärkeänä 38 %). Asuntosäästäminen ei ole lainkaan tärkeää 7 prosentin mielestä. Kuusi prosenttia vastaajista ei osannut sanoa, pitääkö asuntosäästämistä tärkeänä vai ei.

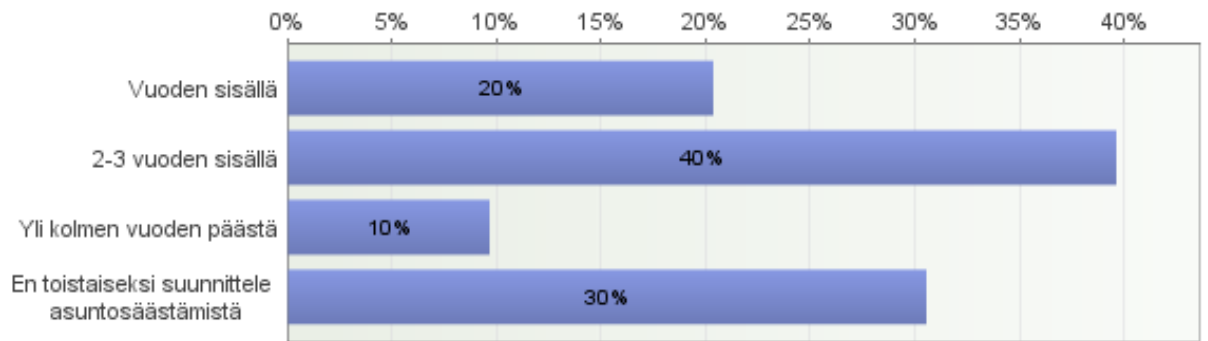
Taulukko 2. Nykyisen asumismuodon vaikutus säästämisen tavoitteisiin

	Millaisessa taloudessa asut tällä hetkellä?				
	Yksin (N=91)	Vanhempien/sukulaisten kanssa (N=7)	Soluasunnossa (N=46)	Avo/avioliitossa (N=108)	Perheellinen lasten kanssa (N=26)
Omistusasunto	14%	14%	9%	26%	8%
Auto	1%	0%	0%	2%	0%
Matka	9%	14%	17%	10%	12%
Pahan päivän varalle	38%	57%	46%	31%	35%
Joku muu kohde, mikä	9%	0%	4%	6%	8%
En säästä tällä hetkellä (Siirry kysymykseen 13)	29%	14%	24%	26%	38%

Omistusasuntoa varten säästävät eniten avo/avioliitossa asuvat opiskelijat (26 %). Toiseksi eniten omaa asuntoa varten säästävät yksin (14 %) tai vanhempien/sukulaisten kanssa (14 %) asuvat. Soluasunnossa tai perheellisenä lasten kanssa elävät säästävät omistusasuntoa varten tällä hetkellä vähiten; soluasunnossa asuvista 9 prosenttia ja perheellisistä lasten kanssa 8 prosenttia.

Milloin suunnittelet asuntosäästämisen aloittamista?

Kaikista vastaajista, jotka eivät jo omista asuntoa tai säästä asuntoa varten, 70 prosenttia suunnittelee asuntosäästämisen aloittamista, ja 60 prosenttia suunnittelee aloittavansa säästämisen jo kolmen vuoden sisällä. 30 prosenttia vastaajista ei tois-taiseksi suunnittele asuntosäästämisen aloittamista.

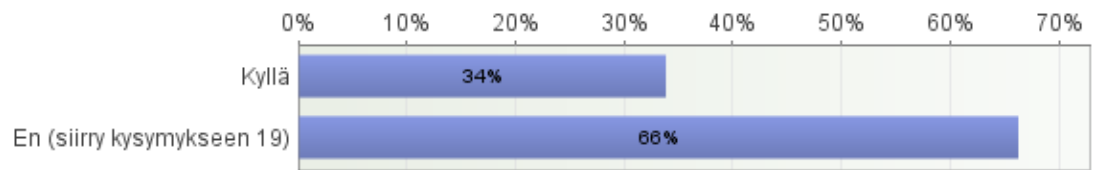
Kuvio 16. Milloin suunnittelet asuntosäästämisen aloittamista?

Säästämistä eniten suunnittelevat perheelliset ja avo/avioliitossa asuvat. Perheellisistä, joilla ei vielä ole omistusasuntoa tai jotka eivät ole vielä asuntosäästäjiä, yhteensä 80 prosenttia suunnittelee asuntosäästämisen aloittamista (20 % vuoden sisällä, 50 % 2–3 vuoden sisällä ja 10 % yli kolmen vuoden päästä). Avo/avioliitossa asuvista 78 % (31 % vuoden sisällä, 34 % 2–3 vuoden sisällä ja 13 % yli kolmen vuoden päästä) suunnittelee asuntosäästämisen aloittamista jossain vaiheessa.

Vähiten säästämisen aloittamista suunnittelevat soluasunnossa ja yksin asuvat, mutta heistäkin reilusti yli puolet suunnittelevat säästämisen aloittamista. Soluasunnossa asuvista 63 prosenttia (10 % vuoden sisällä, 45 % 2–3 vuoden sisällä ja 8 % yli kolmen vuoden päästä) ja yksin asuvista 64 prosenttia (16 % vuoden sisällä, 41 % 2–3 vuoden sisällä ja 7 % yli kolmen vuoden päästä) suunnittelee asuntosäästämisen aloittamista jossain vaiheessa.

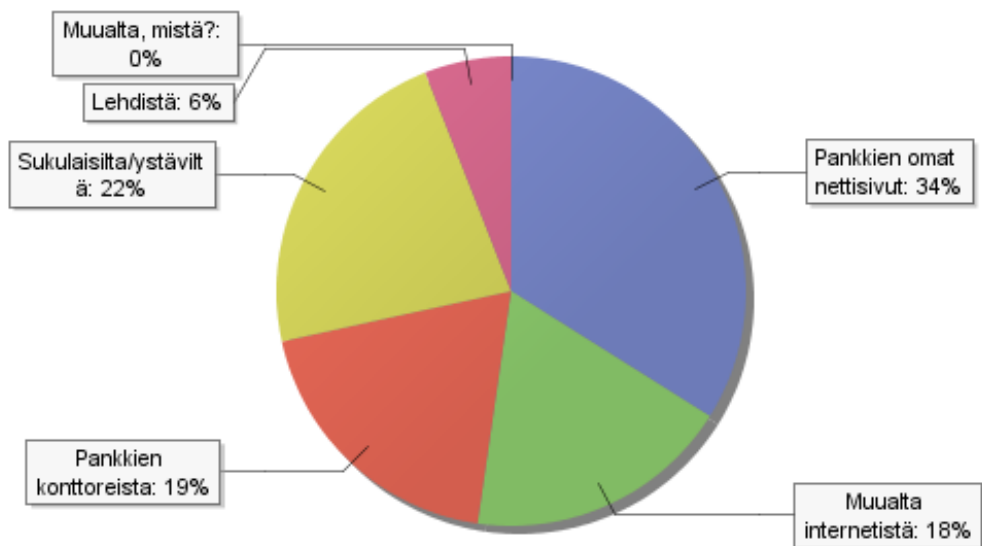
Taulukko 3. Asumismuodon vaikutus asuntosäästämisen aloittamisen suunnitte- luun. Tässä taulukossa vastaajien määrä on 197, koska ne vastaajat, jotka ovat jo asuntosäästäjiä tai omistavat omistusasunnon, ohjattiin siirtymään tämän kysymyksen yli.

	Millaisessa taloudessa asut tällä hetkellä?				
	Yksin (N=73)	Vanhempien/sukulaisten kanssa (N=6)	Soluasunnossa (N=40)	Avo/avioliitossa (N=68)	Perheellinen lasten kanssa (N=10)
Vuoden sisällä	16%	17%	10%	31%	20%
2-3 vuoden sisällä	41%	33%	45%	34%	50%
Yli kolmen vuoden päästä	7%	17%	8%	13%	10%
En toistaiseksi suunnittele asuntosäästämistä	36%	33%	38%	22%	20%

Kuvio 17. Oletko etsinyt tietoa asuntosäästämisen eri vaihtoehtoista?

Vastaajista noin kaksi kolmasosaa (66 %) ei ollut etsinyt tietoa asuntosäästämisen eri vaihtoehtoista. Vain noin yksi kolmasosa vastaajista (34 %) oli etsinyt tietoa asuntosäästämisen eri vaihtoehtoista. (ks. kuvio 17.)

Kuvio 18. Mitä kautta opiskelijat etsivät tietoa asuntosäästämisestä?

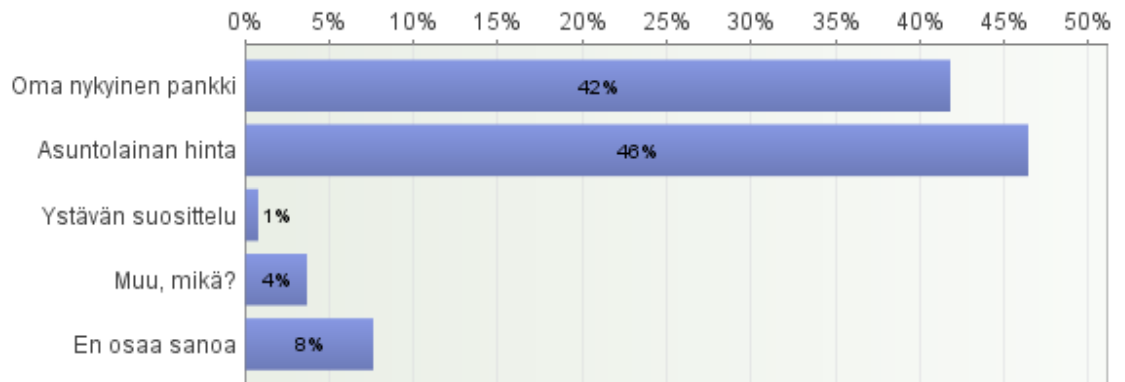
Niistä vastaajista, jotka olivat jo etsineet tietoa asuntosäästämisestä, suurin osa oli etsinyt tietoa pankkien omilta nettisivuilta (34 %). Toiseksi suosituin tapa etsiä tietoa asuntosäästämisestä on kysyä sukulaisilta tai ystäviltä (22 %). 19 prosenttia vastaajista oli etsinyt tietoa pankkien konttoreista ja 18 prosenttia internetistä. Vähiten tietoa (6 %) vastaajat olivat etsineet lehdistä.

Taulukko 4. Minkä opiskelijat kokevat parhaana tapana säästää ensiasuntoa varten?

	Minkä ikäinen olet?		
	18-24 (N=182)	25-30 (N=68)	31- (N=28)
Asuntosäästöpalkkiotili (ASP-tili)	54%	47%	14%
Rahan kerryttäminen säästötilille	20%	28%	29%
Rahastoihin	3%	1%	21%
Muu, mikä?	3%	4%	4%
En osaa sanoa	20%	19%	32%

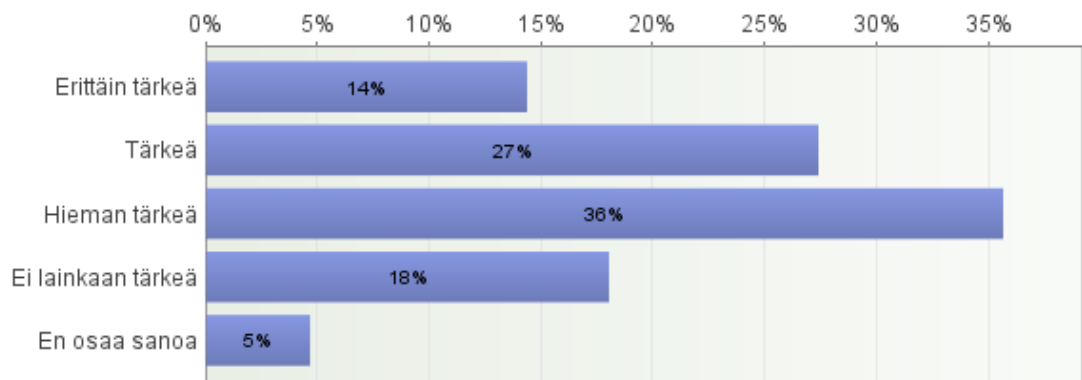
Sekä 18–24-vuotiaiden että 25–30-vuotiaiden ikäryhmistä selkeästi suurin osa (54 % ja 47 %) pitää ASP-tiliä parhaana tapana säästää ensiasuntoa varten. Yli 31-vuotiaista vain 14 prosenttia suosii ASP-tiliä, ja noin kolmasosa rahan kerryttämistä säästötilille (29 %) tai ei osaa sanoa (32 %). Muihin ikäryhmiin verrattuna yli 31-vuotiaat olivat ylivoimaisesti innokkaimpia rahastosäästäjiä. Heistä 21 prosenttia oli sitä mieltä, että rahastot ovat paras tapa säästää ensiasuntoa varten, kun taas 18–24-vuotiaiden ryhmässä vain 3 prosenttia ja 25–30-vuotiaista 1 prosentti suosi rahastosääntämistä. Muita tapoja säästää oli kaikissa ikäryhmissä vain muutamalla prosentilla. Niitä olivat osakkeet, valuutta, toinen käyttötili, kiinteistöt tai muu kiinteä omaisuus, kuukausipalkka ja se, että ei säästäisi ollenkaan, koska kokee, että lainan saa ilman säästöjäkin.

Lainapankin valintakriteerit

Kuvio 19. Lainapankin valintaan vaikuttavat tekijät

Tärkeimpänä tekijänä lainapankkia valitessaan opiskelijat pitävät asuntolainan hintaa (ks. kuvio 19). Noin puolelle (46 %) hinta on tärkein tekijä, mutta lähes yhtä monelle (42 %) oma nykyinen pankki on tärkein lainapankin valintaan vaikuttava tekijä. Kysymyksen avoimeen kohtaan ”Muu, mikä?” mainittiin vaikuttaviksi tekijöiksi paras tarjous ja vakaus, Osuuspankista saa jäsenenä bonukset ja paremmat ehdot, isän suositus, koron hinta ja kokonaiskustannus, palvelun laatu, mahdollisuus valita korko ja marginaali sekä muut mahdolliset edut (esim alennus vakuutuksista ja/tai pankin palveluista), pankin tarjoaman lainatarjouksen, lainaehtojen, hinnan ja palvelun laadun muodostama kokonaisuus.

Kuvio 20. Opiskelijoiden kiinnostus ammattikorkeakoulussa järjestettäviin infotilaisuuksiin asunnonhankintaan ja asuntosäästämiseen liittyvistä asioista?

Lopuksi opiskelijoilta kysyttiin, kuinka tärkeänä he pitäisivät sitä, että ammattikorkeakoulussa järjestettäisiin kaikille avoimia infotilaisuuksia, kuten vierailevia luennoitsijoita kertomassa asunnonhankintaan ja asuntosäästämiseen liittyvistä asioista. Erittäin tärkeinä infotilaisuuksia pitäisi 14 prosenttia ja vajaa kolmannes (27 %) tärkeinä. Reilu kolmasosa (36 %) vastaajista pitäisi tällaisia tilaisuuksien järjestämistä hieman tärkeinä. Vajaa viidennes (18 %) ei pitäisi asiaa lainkaan tärkeänä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksella haluttiin selvittää, miten Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijat suhtautuvat asuntosäästämiseen. Vastauksia haettiin tutkimuskysymyksiin, kuinka tärkeänä JAMKin opiskelijat pitävät asuntosäästämistä, kuinka kiinnostuneita he ovat säästämisestä ylipäätään, kuinka ajankohtaisena he näkevät asuntosäästämisen ja millä tavalla he säästävät tällä hetkellä.

Tutkimustulosten perusteella opiskelijat yleisesti pitävät asuntosäästämistä tärkeänä. Vaikka monella ei ole vielä opiskelujen aikana mahdollisuutta laittaa paljoo rahaa säästöön, suurin osa sanoo säästävänsä ainakin jonkin verran rahaa pahan päivän varalle. Asuntosäästäminen koetaan kuitenkin sen verran tärkeäksi, että se on suosituin säästämisen tavoite heti pahan päivän varalle säästämisen jälkeen. Asuntosäästämisen aloittamista suunnitellaan jo parin vuoden sisällä eli todennäköisesti aika pian työelämään siirtymisen jälkeen tai ihan opintojen loppuvaiheessa. Yli 31-vuotaiden opiskelijoiden innostus asuntosäästämiseen on vähäisempää, koska he todennäköisemmin asuvat jo omistusasunnossa.

Opiskelijoiden keskuudessa suosituinta on säästää käyttö- tai säästötilille. Tähän voi todennäköisesti olla syynä se, että opiskelijoilla joinakin kuukausina säästöön jäävät rahat voivat tulla nopeasti tiukempina kuukausina tarpeeseen ja että tililtä rahat saa helposti heti käyttöön. Osakkeiden tai rahastojen realisoiminen rahaksi voi kestää. Siitä voi aiheutua ylimääräisiä kuluja ja lunastettavissa oleva summa voi olla odotettua alhaisempi.

ASP-järjestelmä eli 18–30-vuotiaille ensiasunnon ostajille tarkoitettu asuntosäästö-palkkiojärjestelmä on opiskelijoille tuttu, ja se onkin nuorten alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden mielestä paras tapa aloittaa asuntosäästäminen. Reilu kymmenesosa vastaajista säästää tällä hetkellä ASP-tilille. ASP-tililtä säästöjään ei voi nostaa ilman, että tilisopimus purkautuu, joten varsinkin ne opiskelijat, joilla ei rahaa jää säästöön säännöllisesti, eivät välttämättä vielä uskalla säästää varojaan tämän kaltaiselle tilille. Iän

noustessa ASP-tilin suosio laskee, mitä luonnollisesti selittää se, ettei ASP-tiliä ainaakaan vielä tänä päivänä saa avata yli 30-vuotiaana. Aiemman tutkimustiedon mukaan ASP-lainojen suosio on ollut viime vuosina kasvamaan päin. Finanssialan Keskusliiton (2014) mukaan koko Suomessa ASP-lainojen suosio on tuplaantunut kolmessa vuodessa.

Ikä vaikuttaa selkeimmin opiskelijoiden kiinnostukseen aloittaa asuntosäästäminen. Tilastojen mukaan Suomessa yleisin ikä ostaa ensiasunto on 25–30 vuotta (Maaranen 2014). Myös tutkimukseen osallistuneista opiskelijoista selvästi eniten omistusasunnon hankkimista suunnittelee 25–30-vuotiaiden ikäryhmä. Iän noustessa myös kiinnostus säästämiseen laskee, koska suurempi osa yli 30-vuotiaista asuu jo omassa asunnossa ja monella on perhettä, jolloin rahat menevät tavallisesti asuntolainan maksuun ja perheen elättämiseen. Säästämisinnostuksen näyttäisi vaikuttavan iän lisäksi myös nykyinen asumismuoto, ylivoimaisesti yleisimmin asunnonhankintaa suunnittelevat nuoret avo-/avioliitossa elävät nuoret, joilla on jo mahdollisesti suunnitteilla myös oman perheen perustaminen ja aloilleen asettuminen. Myös yksin asuvat suunnittelevat jonkin verran oman asunnon hankintaa. Kyselyyn vastanneista yksin asuvista 14 % säästää tavoitteellisesti ensiasuntoa varten. Kaupungeissa trendi on todennäköisesti kasvussa, sillä ainakin pääkaupunkiseudulla jo 40 prosenttia ensiasunnon ostajista on yksin asuntokaupoilla (Maaranen 2014).

Yllättävän moni opiskelija (yli 25-vuotiaista noin kolmasosa) pitää rahan kerryttämistä käyttötilille parhaana tapana säästää niinkin isoa hankintaa kuin asuntoa varten. Tätä selittää mahdollisesti se, että tutkimustulosten mukaan suurin osa opiskelijoista ei ollut etsinyt tietoa asuntosäästämisen eri vaihtoehdoista, eikä niiden eduista välttämättä olla vielä tarpeeksi tietoisia, jolloin pankkitilille säästäminen koetaan helpoksi ja turvalliseksi tavaksi säästää.

Ne opiskelijat, jotka olivat etsineet tietoa säästämisen eri vaihtoehdoista, olivat selvästi yleisimmin aloittaneet etsinnän pankkien omilta nettisivuilta. Tietoa etsitään myös muualta netistä, joten pankkien kannattaa ehkä entistä enemmän kiinnittää huomiota myös nuorempiin asiakkaisiin hyödyntäessään internet-markkinoinnin mahdollisuuksia. Netistä katsotaan ensin, mutta siinä vaiheessa, kun asunnon ostoa ollaan

suunnittelemassa vakavasti, nuoret haluavat todennäköisesti mieluiten saada henkilökohtaista neuvontaa pankin konttorista. Nuorten kohdalla luku saattaa kuitenkin pienetä tulevaisuudessa, koska tietoa on jatkuvasti helpompi löytää muita kanavia pitkin, kuten internetistä, puhelinpalveluista tai esimerkiksi verkkopankista. Nykyisin on jo mahdollista käydä lainaneuvottelukin pankin kanssa tietokoneen välityksellä. Vaikka ystävän suosittelua ei nähdä pankin valintaan vaikuttavana tekijänä, ystäviltä ja sukulaisilta etsitään kuitenkin mielellään tietoa asuntolainaan ja asuntosäästämiseen liittyvissä asioissa.

Aiemmista tutkimuksista on selvinnyt, että moni ensiasunnon ostaja ei ollenkaan kilpailuta asuntolainaa, ja myös tutkimuksemme nuoret nostivat oman nykyisen pankin lähes yhtä tärkeäksi kriteeriksi kuin lainan hinnan lainapankkia valittaessa. Laina otetaan usein mieluiten omasta pankista, kunhan lainatarjous on tarpeeksi edullinen.

Vaikka suurin osa opiskelijoista pitää asuntosäästämistä tärkeänä, moni nuori kuitenkin luottaa siihen, että lainaa saa tarvittaessa ilman omia säästöjäkin. Viime vuosien puheet lainakatosta eli siitä, että jatkossa pankit eivät saisi myöntää lainaa asunnonostoa varten enempää kuin 90 prosenttia asunnon hinnasta, eivät ole herätelleet kaikkia nuoria säästämisen tärkeydestä. Avoimien kysymysten perusteella jotkut nuoret näyttävät luottavan, että lainaa saa nykyään helposti ja lainojen korot ovat niin alhaisia, ettei isompienkaan lainojen ottamista pidetä suurena taloudellisena riskinä.

Lainaa ei haluta ottaa, ellei sitä nähdä tulevaisuuden kannalta tärkeänä sijoituksena, kuten opintolainaa ja asuntolainaa. Vastaajista lähes kukaan ei ollut ottanut pikavippejä, eikä suurin osa tee ostoksia luotolla. Opiskelijat tuntuvat olevan realistisia sen suhteen, mihin omat tulot riittävät, eivätkä halua elää yli varojensa ja vaarantaa tulevaisuuttaan maksuhäiriömerkinnöillä.

Tutkimuksessa kysyttiin opiskelijoilta, kuinka tärkeänä he pitäisivät sitä, että ammattikorkeakoulussa järjestettäisiin kaikille avoimia infotilaisuuksia koskien asunnonhankintaan ja asuntosäästämiseen liittyviä asioita. Suurin osa opiskelijoista oli sitä mieltä,

että näistä asioista olisi tärkeää puhua myös koulussa. Tutkimuksen vastaajia oli monelta eri koulutusosalta, ja eri alojen opiskelijoiden keskuudessa on luonnollisesti alan puolesta eritasoinen kiinnostuksen aste talouteen liittyvissä asioissa.

Tässä tutkimuksessa perehdyttiin erityisesti ammattikorkeakouluopiskelijoiden asenteisiin säästämistä kohtaan. Jatkotutkimuksia ajatellen saman tutkimuksen voisi tehdä uudelleen muutaman vuoden päästä, koska opiskelijoiden asenteet säästämiseen voivat muuttua nopeastikin, mikäli suunnitteilla oleva lainakatto toteutuu ja ASP-tilien suosio kasvaa. Tutkimukseen voisi ottaa myös eri näkökulman ja perehtyä tarkemmin esimerkiksi kuluttajakäyttäytymiseen tai tutkia tarkemmin opiskelijoita sijoittajina. Saman kyselyn voisi toistaa myös jollain muulla kohderyhmällä tai taloudellisten resursien puitteissa vaikka koko Suomelle tai rajaamalla kohderyhmä pankin jo olemassa oleviin asiakkaisiin. Jatkotutkimus olisi mahdollista tehdä esimerkiksi kvalitatiivisena tutkimuksena haastatteleamalla Nordean ensiasunnon ostajan iltoihin osallistuvia, jolloin saataisiin syventävää tietoa asunnon ostoa jo enemmän suunnittelevilta.

LÄHTEET

Autio, M. 2005. Kuluttava nuoruus, kuluttava elämä? Tilastokeskus 14.12.2005. Viitattu 3.4.2014. http://www.stat.fi/tup/tietotrendit/tt_02_05_kuluttava_nuoruus.html

ASP-Laina. Nordean verkkosivut. N.d. Viitattu 16.7.2014. http://www.nordea.fi/Henkil%C3%B6asiakkaat/Lainat/Asumisen+rahoitus/ASP-laina/868872.html?WT.svl=mega-menu_lainat_product_asp-laina.

ASP-tilien määrä kääntynyt kasvuun. 2012. Valtionkonttorin uutiskirjeet. Viitattu 16.7.2014. <http://www.valtiokonttori.fi/uutiskirjeet/Public/default.aspx?contentid=44111>.

Asunnon osto. N.d. Verohallinnon verkkosivut. Viitattu 18.4.2014. http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Asunnon_osto.

Asuntolainan korko- ja lyhennystavat. N.d. Nordean verkkosivut. Viitattu 9.6.2014. <http://www.nordea.fi/Henkil%C3%B6asiakkaat/Lainat/Asumisen+rahoitus/Asuntolainan+korko-+ja+lyhennystavat/704094.html>.

Asuntolaina, säästäminen ja vakuutukset – tarkista tilanteesi! 2011. Finanssivalvonnan asuntolaina-esitys Pdf. Viitattu 21.7.2014. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Verkkouutiset/Documents/Asuntolaina-esitys.pdf>.

Bergström, S. & Leppänen, A. 2007. Markkinoinnin maailma. 8. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima.

Christophe, A. & Clara, G. 2012. Housing price and investment dynamics in Finland. OECD Economic department working papers 962. Viitattu 2.4.2014. <Http://jamk.fi/kirjasto,Nelli-portaali,Proquest/Abi>.

Ekström, K. 2010. Consumer behaviour: a Nordic perspective. Lund: Studentlitteratur.

Hallitus esittää asuntolainakattoa 2014. Keski-suomalainen 18.4.2014, 10.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi. 15. uud. p.

Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisusarja.

Kananen, J. 2008. Kvantti: kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisusarja.

Karhunen, J. 2014. ASP-ensiasuntoja ostetaan kiihtyvällä tahdilla, vaikka muu kauppa seisoo. Finanssialan Keskusliiton verkkojulkaisu. Viitattu 9.6.2014. http://www.fkl.fi/ajankohtaista/tiedotteet/Sivut/ASP_asunto_ostojen_kiih-tyva_tahti.aspx.

Karismo, A. 2014. Vuokralaisen kannattaisi ostaa asuntonsa. Helsingin Sanomat 13.2.2014. Viitattu 1.4.2014. <http://www.hs.fi/talous/Vuokralaisen+kannattaisi+os-taa+asuntonsa/a1392259823088>.

Keltanen, T. 2014 Matala korkotaso suosii asunnonostajaa. Ajassa 1/2014, 16. Nordean avainasiakkaiden ja Premium-pankin asiakkaiden lehti.

Kokko, O. 2014. Maksamaton opintolaina on useimmiten ammattikoululaisen. Taloussanomien verkkojulkaisu 26.2.2014. Viitattu 28.6.2014. <http://www.taloussanomat.fi/tyo-ja-elama/2014/02/26/maksamaton-opintolaina-on-useimmin-ammatti-koululaisen/20142857/139>.

Korot. 2014. Kauppalehden verkkosivut. Viitattu 28.7.2014. <http://www.kauppa-lehti.fi/5/i/porssi/korot/>.

Kotler, P. 1997. Marketing Management. Analysis, Planning, Implementation and Control. 9th edition. New Jersey: Prentice Hall International.

Lainalupaus. 2014. Nordean verkkosivut. Viitattu 21.7.2014. <http://www.nordea.fi/henkil%C3%B6asiakkaat/lainat/asumisen+rahoitus/lainalupaus/701254.html>.

Lassila, A. 2014. Asp-säästämiseen tulossa höllennyksiä. Helsingin Sanomat 192, A6-A7.

Maaranen, E. 2014. Moni citysinkku ostaa ensiasunnon yksin. Helsingin Sanomien verkkojulkaisu 30.3.2014. Viitattu 27.7.2014. <http://www.hs.fi/koti/a1396070352705>.

Matala, T. 2013. Suomalaisten velkaantuminen on eurooppalaisten keskitasoa. Hyvinvointikatsaus - Helsinki: Tilastokeskus 1/2013, 71-77. Viitattu 1.4.2014. http://tilastokeskus.fi/artikkelit/2013/art_2013-03-11_009.html.

Mäkinen, V. 2013. Sijoittamaan ei kannata ryhtyä pikavoittojen toivossa. 11.8.2013. Viitattu 23.7.2013. <http://ylojarvenuutiset.fi/2013/08/11/sijoittamaan-ei-kannata-ryhtya-pikavoittojen-toivossa/>.

Nikander, T. 2009. Nuoret muuttavat omilleen yhä nuorempina. Hyvinvointikatsaus 1/2009 – Nuoret. Viitattu 21.7.2014. http://www.stat.fi/tup/hyvinvointikatsaus/hyka_2009_01.html.

Osakkeet. 2014. Nordean verkkosivut. Viitattu 28.7.2014. http://www.nordea.fi/Henkil%C3%B6asiakkaat/S%C3%A4st%C3%A4st%C3%B6t/Sijoittaminen/Osakkeet/702254.html?WT.svl=mega-menu_saastot_product_osakkeet.

- Pyykkönen, T. 2013. Elämänvaihe vaikuttaa asumistoiveisiin – työura valinnan mahdollisuuksiin. Artikkelit on julkaistu osana Tilastokeskuksen Hyvinvointikatsausta 2/2013. Viitattu 26.7.2014. http://www.stat.fi/artikkelit/2013/art_2013-06-03_003.html?s=0.
- Pöntinen, A. 2014. Jopa paras mahdollinen – Opiskelija on mainettaan parempi vuokralainen. Yle Kotimaa Uutiset 16.7.2014. Viitattu 23.7.2014. http://yle.fi/uutiset/jopa_paras_mahdollinen__opiskelija_on_mainettaan_parempi_vuokralainen/7359544.
- Rusanen, J. 2014. Asunnonvaihtajan markkinat. Keskisuomalainen 16.4.2014, 20.
- Sijoitusrahasto-opas 2012. 2012. Suomen Pörssisäätiö. Viitattu 26.7.2014. http://stock.neodes.fi/porssisaatio/Flipovers/sijoitusrahasto-opas_suomi/#/40/zoomed.
- Säästäminen, luotonkäyttö ja maksaminen. Finanssialan Keskusliiton tutkimusraportti. 2011. Viitattu 16.7.2014. http://www.fkl.fi/materiaalipankki/julkaisut/Julkaisut/Saastaminen_luotonkaytto_ja_maksutavat_2011.pdf.
- Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat. 2013. Finanssialan Keskusliiton tekstiraportti. Viitattu 16.7.2014. https://www.fkl.fi/materiaalipankki/julkaisut/Julkaisut/Saastaminen_luotonkaytto_ja_maksutavat_2013.pdf.
- Säästöpankin tutkimustuloksia: Nuoret ja rahanhallinta 2009. Säästöpankin PDF verkkojulkaisu. Viitattu 10.6.2014. https://www.saastopankki.fi/nooa/c/document_library/get_file?uuid=c71b185b-eb97-4975-b750-148c630dc53b&groupId=4681.
- Tehtävä, visio ja arvot. 2014. Nordean verkkosivut; Tietoa Nordeasta. Viitattu 24.7.2014. <http://www.nordea.com/Tietoa+Nordeasta/Teht%C3%A4v%C3%A4+visio+ja+arvot/59652.html>.
- Tilisäästäminen ei kannata Suomessa 2011. Viitattu 23.7.2014. <http://www.talousviesti.fi/saastaminen/tilisaastaminen-ei-kannata-suomessa/>.
- Tutkimus: Nuoret liian tietämättömiä ja saamattomia säästäjiä 2012. Taloussanomien 20.12.2012. Viitattu 6.4.2014. <http://www.taloussanomien.fi/raha/2012/12/20/tutkimus-nuoret-liian-tietamattomia-ja-saamattomia-saastajiksi/201244196/139>.
- Vain neljänneksellä pohjoismaalaisista riittävä vararahasto. Nordean verkkosivujen uutiset. 2011. Viitattu 17.7.2014. <http://newsroom.nordea.com/fi/2011/02/09/vain-neljanneksella-pohjoismaalaisista-riittava-vararahasto/>.
- Vakuuksia vaaditaan turvaamaan lainan takaisinmaksua. 2012. Finanssivalvonnan verkkosivut. Viitattu 28.7.2014. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/finanssi-asiakas/tuotteita/lainat/takaus/Pages/Default.aspx#.U9aJ67EiwuQ>.

Varainsiirtoveron maksaminen. Verohallinnon verkkosivut 30.12.2013. Viitattu 9.6.2014. http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Varainsiirtoveron_maksaminen_

Vuosikertomus 2013: Nordea Pankki Suomi 2013. Viitattu 20.7.2014. http://www.nordea.com/sitemod/upload/Root/www.nordea.com%20-%20fi/Investor%20Relations/NBF_AR_2013_fin.pdf.

Ylikoski, T. 2000. Unohtuiko asiakas? 2. uud. p. Otavan kirjapaino Oy.

Ylitalo, M. 2009. Nuorten kotitalouksien asema kulutuksessa. Artikkelijulkaistu osana Tilastokeskuksen Hyvinvointikatsausta 1/2009. Viitattu 20.7.2014. http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_003.html?s=5.

LIITTEET

Liite 1: Saatekirje ja kyselylomake

Opiskelijoiden sähköposteihin lähetetyn kyselyn saatekirje

Hei!

Olemme kaksi tradenomiopintojemme loppusuoralla olevaa tyttöä, ja teemme opinnäytetyöhömmme liittyen tutkimusta JAMK:in opiskelijoiden suhtautumisesta asuntosäästämiseen. Tulokset käsitellään täysin anonyymisti ja luottamuksellisesti, ja niitä käytetään vain tähän työhön. Kyselyyn vastaaminen vie noin 5 minuuttia ajastasi, ja siitä on meille todella suuri apu!

Kiitos vastauksista ja iloista kesän odotusta!

Terveisin,

Iina Puikkonen ja Annika Pöntinen

Kyselylomake

AMK-opiskelijoiden suhtautuminen asuntosäästämiseen

Hei!

Olemme kaksi tradenomiopintojemme loppusuoralla olevaa tyttöä, ja teemme opinnäytetyöhömme liittyen tutkimusta JAMK:in opiskelijoiden suhtautumisesta asuntosäästämiseen. Tulokset käsitellään täysin anonyymisti ja luottamuksellisesti, ja niitä käytetään vain tähän työhön. Kyselyyn vastaaminen vie noin 5 minuuttia ajastasi, ja siitä on meille todella suuri apu! Iloista kesän odotusta!

1. Sukupuoli? *

- Mies
- Nainen

2. Saatko opintotukea? *

- Kyllä
- Ei

3. Oletko nostanut opintolainaa? *

- Kyllä
- Ei

4. Koulutusala? *

- humanistinen ja kasvatusala
- kulttuuriala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- luonnontieteiden ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- matkailu-, ravitsemus- ja talousala

5. Minkä ikäinen olet? *

- 18-24
- 25-30
- 31-

6. Millaisessa taloudessa asut tällä hetkellä? *

- Yksin
- Vanhempien/sukulaisten kanssa
- Soluasunnossa

- Avo/avioliitossa
- Perheellinen lasten kanssa

7. Oletko työskennellyt viimeisen 12 kuukauden aikana opintojen ohella?

*

- Kokoaikaisena
- Osa-aikaisena
- Pääsääntöisesti loma-aikoina
- Satunnaista keikkatyötä
- En ole työskennellyt

8. Kuinka monta euroa keskimäärin kulutat kuukaudessa seuraaviin? *

Asumismenot

Ruoka

Vaatteet

Harrastukset

Matkat/liikkuminen (esim. bensa, julkinen liikenne)

Muu vapaa-aika (esim. ulkona käynti)

9. Oletko käyttänyt pikavippejä? *

- Kyllä
- Ei

10. Oletko ostanut luotolla viimeisen kahden kuukauden aikana? *

- Kyllä
- Ei

11. Jos säästät tällä hetkellä, mitä varten pääasiassa säästät? *

- Omistusasunto
- Auto
- Matka
- Pahan päivän varalle
- Joku muu kohde, mikä
- _____

- En säästä tällä hetkellä (Siirry kysymykseen 13)

12. Mihin säästät rahasi? Voit valita useamman.

- Käyttötilille
- Säästötilille
- Rahastoon
- APS-tilille
- Osakkeisiin
- Eläkevakuutukseen
- PS-tilille
- Joku muu sijoituskohde

13. Jos et säästä tällä hetkellä, minkä koet syyksi? (Valitse max. 2 tärkeitä). Jos säästät tällä hetkellä, jätä kysymys tyhjäksi.

- Rahan puute
- Tiedon puute
- En pidä säästämistä tärkeänä
- Haluan käyttää rahani muuten
- En osaa sanoa

14. Kuinka tärkeänä pidät asuntosäästämistä? *

- Erittäin tärkeänä
- Tärkeänä
- Hieman tärkeänä
- En lainkaan tärkeänä
- En osaa sanoa

15. Olisitko valmis tinkimään nykyisistä kulutustottumuksistasi asunnon ostoa suunnitellessa? Vastaa vain, mikäli sinulla ei ole asuntolainaa.

- Kyllä, merkittävästi
- Kyllä, jonkin verran
- En mielelläni
- En lainkaan
- En osaa sanoa

16. Jos sinulla on jo asuntolainaa, oletko tinkinyt muusta kulutuksestasi asuntolainan takia? Jos sinulla ei ole asuntolainaa, siirry seuraavaan kysymykseen.

- Kyllä, merkittävästi
- Kyllä, jonkin verran
- Harvoin/en lainkaan
- En osaa sanoa

17. Oletko etsinyt tietoa asuntosäästämisen eri vaihtoehtoista? *

- Kyllä
- En (siirry kysymykseen 19)

18. Jos vastasit edelliseen kyllä, niin mitä kautta etsit tietoa asuntosäästämisestä?

Pankkien omat nettisivut

Muualta internetistä

Pankkien konttoreista

Sukulaisilta/ystäviltä

Lehdistä

Muualta, mistä?

19. Jos et säästä tällä hetkellä asuntoa varten, milloin harkitset säästämissen aloittamista? Jos olet jo asuntosäästäjä tai sinulla on omistusasunto, siirry seuraavaan kysymykseen.

Vuoden sisällä

2-3 vuoden sisällä

Yli kolmen vuoden päästä

En toistaiseksi suunnittele asuntosäästämistä

20. Minkä koet parhaana tapana säästää ensiasuntoa varten? *

Asuntosäästöpalkkiotili (ASP-tili)

Rahan kerryttäminen säästötilille

Rahastoihin

Muu, mikä?

En osaa sanoa

21. Minkä seuraavista koet tärkeimmäksi lainapankkia valitessasi? *

Oma nykyinen pankki

Asuntolainan hinta

Ystävän suosittelu

Muu, mikä?

En osaa sanoa

22. Kuinka tärkeäksi koet oman omistusasunnon (vrt. vuokralla asumiseen)? *

Erittäin tärkeäksi

Tärkeäksi

Hieman tärkeäksi

Ei lainkaan tärkeäksi

En osaa sanoa

23. Kuinka tärkeänä pitäisit sitä, että ammattikorkeakoulussa järjestettäisiin kaikille avoimia infotilaisuuksia, kuten vierailevia luennoitsijoita kertomassa asunnonhankintaan ja asuntosäästämiseen liittyvistä asioista? *

Erittäin tärkeä

Tärkeä

Hieman tärkeä

- Ei lainkaan tärkeä
- En osaa sanoa

Paina lopuksi Lähetä-nappia. KIITOS!